

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ
10.09.2026**

**Зеленодольск
шәһәре**

**КАРАР
№3174**

Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының 2025 елның 02 декабрендәге 3349 номерлы карары белән расланган «2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программага үзгәрешләр кертү турында

Зеленодольск муниципаль районында яшьләр сәясәтен план буенча һәм һәрьяклап үстерү максатларында, шулай ук «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрендәге 489-ФЗ номерлы Федераль законны, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «2030 елга кадәр чорга Россия Федерациясендә яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру стратегиясен раслау турында» 2024 елның 17 августындагы 2233-р номерлы күрсәтмәсен, «Татарстан Республикасында яшьләр сәясәте турында» 1993 елның 19 октябрендәге 1983-XII номерлы Татарстан Республикасы Законын, «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясен раслау турында» 2015 елның 17 июнендәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законын үтәү йөзеннән, Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРЭ:

1. Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының 2025 елның 02 декабрендәге 3349 номерлы карары белән расланган «2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программага үзгәрешләр кертүгә һәм аны әлеге карарга кушымтада каралганча яңа редакциядә бәян итәргә.

2. Әлеге карарны Зеленодольск муниципаль районы Советы аппаратының жәмәгәтьчелек һәм массакуләм мәгълүмат чаралары белән элементә бүлегенә Интернет челтәрендәге Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының (<http://pravo.tatarstan.ru>) рәсми порталында һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск муниципаль районының (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) мәгълүмати сайтында урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе урынбасарына (социаль мәсьәләләр буенча) йөкләргә.

Житәкче

З.Ф. Хәбибуллин

Зеленодольск муниципаль районы
Башкарма комитетының
2026 елның 10 сентябрендәге
3174 номерлы карарына
кушымта

**«2026-2030 елларга
Зеленодольск муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү»
муниципаль программа**

Программа паспорты

Программаның исеме	«2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программа (алга таба-Программа).
Программаны эшләү өчен нигезләр	- «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрендәге 489-ФЗ номерлы Федераль закон; - Россия Федерациясе Президентының «Россия Федерациясе субъектларының иң югары вазыйфаи затлары эшчәнлегенә һәм Россия Федерациясе субъектлары органнары эшчәнлегенә нәтижеләлгән бәяләү турында» 2024 елның 28 ноябрендәге 1014 номерлы Указы; - Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында яшьләр сәясәте өлкәсендәге эшчәнлекне координацияләү турында» 2022 елның 09 августындагы 778 номерлы карары; - «Татарстан Республикасында яшьләр сәясәте турында» 1993 елның 19 октябрендәге 1983-XII номерлы Татарстан Республикасы Законы; - «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-иқтисади үстерү стратегиясен раслау турында» 2015 елның 17 июнендәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы; - Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтен үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 2019 елның 05 мартындагы 158 номерлы карары
Программаның координаторы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегә.
Программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегә.
Программаның җаваплы башкаручысы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегә.

Программаны бергә башкаручылар	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе; Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының Мәдәният идарәсе Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы башкарма комитетының спорт бүлеге Зеленодольск районы буенча Татарстан Республикасы халкын эш белән тәэмин итү үзәге ДКУ идарәсе (киләшү буенча) Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Зеленодольск муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге (киләшү буенча) «ЗМР торак сәясәте департаменты» МКУ
Программаның максатлары һәм бурычлары	Программаның максаты: - Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында дәүләт яшьләр сәясәтен тормышка ашыру. Программаның бурычлары: 1. Укучы һәм студент яшьләрнең хезмәт активлыгының нәтижәле модельләрен үстерү өчен шартлар тудыру; 2. Яшь буынның иҗтимагый-сәяси активлыгын һәм гражданлык компетентлыгын формалаштыру; 3. Яшьләр арасында гражданлык-патриотик тәрбия бирү, милли үзәк һәм толерантлык системасын үстерү; 4. Яшьләр иҗтимагый оешмалары, хәрәкәтләре өчен шартлар тудыру, яшьләрнең лидерлык сыйфатларын үстерү өчен шартлар тудыру һәм яшьләр иҗтимагый оешмалары инициативасы белән социаль әһәмиятле проектларга ярдәм итү; 5. Сәләтле балаларны һәм яшьләрне эзләү, аларга ярдәм итү, аларның интеллектуаль һәм иҗади потенциалын үстерү өчен шартлар тудыру; 6. Яшьләр арасында социаль-тискәре күренешләрен профилактикалауның нәтижәле системасын формалаштыру һәм тормышка ашыру; 7. Яшьләр арасында экстремизмны профилактикалау; 8. Яшьләр сәясәтен фәнни-методик, мәгълүмати һәм кадрлар белән тәэмин итү; 9. Зеленодольск муниципаль районы авыл яшьләрнең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру.
Ярдәмче программалар исемлеге	1. «2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районының авыл яшьләрен яклау»; 2. «2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы яшьләренә патриотик тәрбия бирү»; 3. «2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районында иреклелек хәрәкәтен үстерү». 4. «2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районында студентлар отрядларын үстерү». 5. «Яшьләр сәясәте өлкәсендә хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару).

ашыруны контрольдә тотуны оештыру системасы	
--	--

«2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү»
муниципаль программа карары проектына
аңлатма язуы

«2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программа (алга таба - Программа) Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы территориясендә яшьләр сәясәтенең төп юнәлешләрен гамәлгә ашыру максатларында «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрендәге 489-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнә.

Программа чараларын гамәлгә ашыру Зеленодольск муниципаль берәмлегендә яшьләр сәясәтенең өстенлекле юнәлешләре буенча федераль күрсәткечләргә ирешү өчен шартлар тудыруга һәм яшьләр белән эшләүгә, аерым алганда, федераль күрсәткечләр чараларын гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән:

№7. Балаларның һәм яшьләрнең сәләтләрен һәм талантларын ачыклау, аларга ярдәм итү һәм үстерү системасының нәтижәлелеге;

№8. «Волонтерлык эшчәнлегә белән шөгыльләнүче гражданнар өлеше.

№9. Гармонияле үсеш алган һәм социаль җаваплы шәхес тәрбияләү өчен шартлар.

№10. Россия Федерациясе Президентының «Россия Федерациясе субъектларының иң югары вазыйфаи затлары эшчәнлегә һәм Россия Федерациясе субъектлары эшчәнлегә нәтижәлелеген бәяләү турында» 2024 елның 28 декабрендәге 1014 номерлы Указы белән расланган мәдәни чараларга йөрү саны.

Муниципаль программа чаралары Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2025 елның 28 июлендәге 552 номерлы карары белән расланган «2030 елга кадәр Татарстан Республикасы дәүләт яшьләр сәясәте стратегиясе», Россия Федерациясе Президентының «2036 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәте стратегиясе турында» 2025 елның 25 декабрендәге 858 номерлы Указы. бурычларына ирешүгә юнәлдерелгән.

Программаның чаралар планында Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтенең өстенлекле юнәлешләре комплексында «2030 елга кадәр чорга һәм перспективада 2036 елга кадәр Россия Федерациясе үсешенең милли максатлары турында» Россия Федерациясе Президенты В. С. Путинның 2024 елның 7 маендагы 309 номерлы Указын, «Россия Федерациясе Хөкүмәтендә проект эшчәнлеген оештыру турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2018 елның 31 октябрендәге 1288 номерлы карарын, аерым алганда, «Мәгариф» милли проектының «Социаль активлык» федераль проектын, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы Хөкүмәтендә проект эшчәнлеген оештыру турында» 2019 елның 20 июнендәге 504 номерлы карарын гамәлгә ашыру чаралары каралган.

Яшьләр сәясәтенең өстенлекле юнәлеше - яшьләрнең социаль, иҗади һәм һөнәри яктан үз-үзен тормышка ашыруга мөмкинлекләр мохите тудыру. Яшьләр эшләре бүлегә Зеленодольск муниципаль районында яшьләр сәясәтен формалаштыру һәм гамәлгә ашыруның төп координаторы булып тора, аның төп эшчәнлек юнәлешләренә түбәндәгеләр керә:

- яшьләр сәясәте инфраструктурасын үстерү;
- яшьләрне социаль яклау;
- яшьләргә хәрби-патриотик тәрбия бирү;

- студентлар үзешчән ижатын һәм яшь талантларны үстерү;
- студентларның хезмәт отрядларын үстерү һәм аларга ярдәм итү;
- яшь гаиләләргә ярдәм итү;
- талантлы яшьләргә, яшьләр инициативаларын эзләү һәм аларга ярдәм итү;
- яшүсмерләрнең һәм яшьләрнең ялын, күңел ачу чараларын оештыру.

Күрсәтелгән юнәлешләрне гамәлгә ашыру өчен яшьләр эшләре бүлгәгә берничә проектны гамәлгә ашыра, аларның күбесе уникаль һәм аналоглары юк. Ел саен проектлар һәм уздырыла торган чаралар саны, анда катнашучы яшьләр саны кебек үк, арта бара.

Яшьләр эшләре бүлгәгә үз эшчәнлегендә ведомство карамагындагы учреждениеләргә, вузларга, һөнәри белем бирү оешмаларына һәм яшьләр оешмаларына таяна.

Зеленодольск муниципаль районының яшьләр инфраструктурасы яшьләр эшләре буенча бүлек карамагындагы өч учреждение: 23 яшьләр (яшүсмерләр) клубынан торган «ТР ЗМР «Исток» яшьләр клублары берләшмәсе» МБУ һәм ике муниципаль балаларны савыктыру лагере: Жәлил исемендәге балалар сәламәтләндерү лагере һәм Горький балалар сәламәтләндерү лагере «Форпост» жәмәгәт тәртибен саклау буенча яшьләр (студентлар) формироваиеләрененң Зеленодольск үзеге" МБУ; «Зеленодольск шәһәре балаларына һәм яшьләренә психологик-педагогик ярдәм үзеге» МБУ.

Яшьләр эшләре бүлгәгә үз эшчәнлегендә район потенциалын формалаштыру буенча мөһим юнәлешләрнең зур спектрын тормышка ашыра, иң беренче чиратта, яшь буынга мәдәни, әхлакый кыйммәтләрне үстерү юлы белән, актив граждандык позициясә тәрбияләп, күпкырлы интеллектуаль үсеш өчен шартлар тудыра.

Талантлы яшьләр белән эшләү төрлө өлкәләргә үз эченә ала: фундаменталь һәм гамәли фәннән ижәткә кадәр, патриотик тәрбиядән алып ирекле эшчәнлеккә кадәр, жанатарлар культуразыннан алып спортның яңа төрләрен үстерүгә кадәр.

Зеленодольск муниципаль районы яшьләренә белем алу өчен киң мөмкинлекләр бар: шәһәр мәгариф учреждениеләрендә белем алудан алып яшьләр эшләре бүлгәгә тарафыннан гамәлгә ашырыла торган чараларда һәм проектларда катнашуга кадәр. Ел саен волонтерлар, ижади актив лидерлары өчен форумнар оештырыла. Нәтижә - яшьләр инициативаларын алга сөрүче, социаль проектларны эшләп чыгаручы һәм бөтенроссия һәм халыкара конкурсларда, ижади фестивальләрдә һәм телевизион проектларда уңышлы катнашучы яшь активистлар командасын формалаштыру.

Яшүсмерләрнең һәм яшьләрнең югары граждандык активлыгына патриотик эшне оештыру ярдәм итә: ветераннар (ветераннар һәм махсус хәрби операциядә катнашучылар), геройлар һәм иң яхшы тарих белгечләргә катнашында хәрби-спорт чаралары, семинарлар һәм конференцияләр уздыру.

Замана яшьләргә даими рәвештә интернеттан файдалана, аны төп мәгълүмат чыганагы һәм төп коммуникация чарасы буларак карый. Шуңа бәйле рәвештә, социаль челтәрләрдә эш активлашты, материаллар бирү ысуллары һәм формалары (фактик үткөрүгә кадәр кыска контентны урнаштыру һәм чарага интерактив рәвештә жәлеп итү) үзгәрә. Яшьләр эшләре бүлгәгә вакыйгаларны анонслау, яшьләр белән хезмәттәшлек, аны актив ижтимагый тормышка жәлеп итү өчен социаль челтәрләрдә коммуникацияләр урнаштыра.

Шәһәр халкының шәхси потенциалын формалаштыру буенча мөһим юнәлешләр эшләнә, беренче чиратта, яшь буынга мәдәни, әхлакый кыйммәтләрне тәрбияләү, граждандык позициясен тәрбияләү, күпкырлы интеллектуаль үсеш өчен шартлар тудыру исәбенә. Бу очракта Программа камилләштерү, тәрбияләү һәм яшьләрнең үз-үзләрен тормышка ашыру зарурлыгына бәйле проблемаларны нәтижәле хәл итүгә ярдәм итәчәк.

Яшьләр сәясәтенең өстенлекле юнәлешләрен гамәлгә ашыру, яшьләр проблемаларын нәтижәле хәл итү өчен программа алымы актив кулланыла.

Авыл яшьләренең социаль төркем буларак, чын мәгънәсендә, үзенең социаль хәле юк. Ул халыкның барлык проблемалары белән хәзерге яш буынның үсеш дәрәжәсен чагылдыра торган, яш төркемен барлыкка китерә. Авылда алар тагын да ачыграк күренә. Авыл жирлегендәге яшьләр арасында хәерчелек, тормыш дәрәжәсенең гомуми кимүе, эшкә урнашу өчен шартлар булмау, мәдәни ихтыяжларның булмавы, эмоциональ ярлылык, үз һәм чит кешенең үз-үзен тотышының әхлакий бәяләмәсенең кимүе аеруча кискен сизелә. Моның нәтижәсе-ижади хезмәт эшчәнлегенә игътибар итмәү, жәмгыятьнең торышы өчен җаваплылыкны киметү, аннан читләшү. Бүгенге көндә проект эшчәнлеген үстерү һәм авыл яшьләре арасында эшмәкәрлекне үстерү мөһим бурыч булып тора. Ә бу, аны социаль проектка, бизнес-планлаштыруга өйрәтүдән башка мөмкин түгел.

«2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районының авыл яшьләрен яклау» ярдәмче программа кысаларында, авыл яшьләре алдында торган проблемаларны хәл итү максатларында, Зеленодольск муниципаль районы авыл яшьләренең социаль һәм икътисади активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру буенча чаралар планлаштырыла.

Зеленодольск муниципаль районы яшьләренең кыйммәт ориентацияләрен формалаштыруда гражданлык-патриотик тәрбия роле үсә, бу «2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы яшьләрен патриотик тәрбияләү» ярдәмче программада чагыла, анда программа чаралары кысаларында түбәндәге юнәлешләр системага салына: патриотик тәрбия системасын модернизацияләү, гражданның хәрби хезмәткә чакырып эзәрләү чаралары, патриотик тәрбия өлкәсендә мәгълүмати, фәнни-теоретик һәм методик тәэмин итү.

Соңгы елларда ярдәмнең һәм иреклек үсешенең дәүләт сәясәтен формалаштыруда яңа мөһим этап булды, бу хакта Владимир Владимирович Путинның 2017 елның 27 ноябрендә 5 декабрьне яңа бәйрәм - Россиядә ихтыяри зат (волонтер) көнен гамәлгә кую турындагы 572 нче номерлы указга кул куюы дәлил. Зеленодольск муниципаль районында ихтыярилык үсешенә аерым игътибар бирү ихтыярилыкның яшьләрдә сәламәт яшәү рәвешен һәм конкуренциягә сәләтлек формалаштыру таләбе нигезендә, социаль әһәмиятле программаларны гамәлгә ашыруда актив катнашу исәбенә, гражданлык позициясен формалаштыруда мөһим инструментларның берсе булуы белән бәйле. Шулай ук яшьләр ихтыяри булу, аларның белемнән һәм тормыш күнекмәләрен формалаштыруда һәм үстерүдә, социальләштерүдә, яшьләргә үз-үзләрен табуда һәм үз-үзләрен актуальләштерүдә нәтижәле алым булуы да мөһим фактор булып тора. Әлеге алым «2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районында ихтыярилык хәрәкәтен үстерү» ярдәмче программасын күздә тоталар.

Шулай итеп, Зеленодольск муниципаль районында яшьләр сәясәте, шәһәрнең социаль сәясәтенең өстенлекле юнәлешләреннән берсе буларак, бүген системалы һәм тотрыклы, яш буынны үстерүгә һәм аның проблемаларын чишүгә актив ярдәм итә.

Әмма Зеленодольск муниципаль районында бу өлкәдә кайбер проблемалар да бар, алар арасынан түбәндәгеләрне аерып алырга мөмкин:

- 1) яшьләр сәясәте инфраструктурасының үсеш дәрәжәсен хәзерге жәмгыять куйган таләпләрдән артта калуы;
- 2) талантлы яшьләрнең Казан, Мәскәү һәм чит илләрдәге югары уку йортларына китүе һәм, нәтижә буларак, югары квалификацияле кадрлар санының кимүе;
- 3) килгән яшьләргә районның социаль тормышына интеграцияләү һәм аның яңа шартларга яраклаштыру проблемалары;
- 4) кайбер авыл жирлекләрендә яшьләр сәясәте объектларының булмавы;

5) балигъ булмаган балалар һәм яшьләр арасында жинаятьчелек үсешенә яңа барлыкка килгән тенденция.

«2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасын гамәлгә ашыру өчен күздә тотылган чыгымнарны финанс-икътисадый нигезләү.

«2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программаны финанс белән тәмин итү жирле бюджет акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

Финанслау чыганаclarы	Программаны гамәлгә ашыру еллары					
	2026 (сум)	2027 (сум)	2028 (сум)	2029 (сум)	2030 (сум)	Гамәлгә ашыру чорында барлыгы (сум)
Муниципаль бюджет	3 670 200, 00	945 200, 00	945 20 0, 00	945 200, 00	945 20 0, 00	7 451 000,00
Федераль бюджет						
Республика бюджеты	24 308 15 0, 00	-	-	-	-	24 308 150, 00
Башка чыганаclar						
Барлыгы	27 978 350,00	945 200, 00	945 20 0, 00	945 200, 00	945 200, 00	31 759 150,00

2026 - 2030 елларга ярдәмче программаларны финанс белән тәмин итү күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле елга һәм план чорына Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы бюджеты проектын формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

ЗМР БК яшьләр эшләре
бүлегә начальнигы

Р.С. Насрединова

1. Программаның төп максатлары һәм бурычлары

Программаны гамәлгә ашыру сроклары

Программаның максаты - Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында дәүләт яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру.

Куелган максатка ирешү өчен, Программаның түбәндәге бурычларын хәл итү таләп ителә:

1. Укучыларның һәм студент яшьләренең хезмәт активлыгының нәтижәле модельләрен үстерү өчен шартлар тудыру, шул исәптән икенчел эш белән тәэмин итү системасы һәм студентлар хезмәт отрядлары аша, яшь буынның инновацион потенциалын һәм эшмәкәрлек активлыгын үстерү.

Өлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге студентлар хезмәт отрядлары хәрәкәтендә катнашучы яшьләрнең өлешен арттыру кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

2. Яшь буынның ижтимагый-сәяси активлыгын һәм гражданлык компетентлыгын формалаштыру.

Өлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге ижтимагый-сәяси активлык һәм гражданлык компетентлыгы буенча чараларда катнашучы яшьләр өлешен арттыру кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

3. Яшьләр арасында гражданлык-патриотик тәрбия бирү, милли үзәк һәм толерантлык системасын үстерү.

Өлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге яшьләрне патриотик юнәлештәге чараларда җәлеп итү кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

4. Яшьләр ижтимагый оешмалары, хәрәкәтләр өчен шартлар тудыру, яшьләр һәм балалар ижтимагый оешмалары инициативасы белән гамәлгә куелган социаль әһәмиятле проектларга ярдәм итү, яшьләрнең лидерлык сыйфатларын үстерү өчен шартлар тудыру.

Өлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге түбәндәге күрсәткечләр нигезендә бәяләнәчәк:

- социаль әһәмиятле проектлар һәм программалар конкурсына бирелгән гаризалар саны;

- талантлы яшьләргә ярдәм итүгә юнәлдерелгән конкурсларда катнашучы яшьләрне җәлеп итү;

- балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегендә катнашучы яшьләрнең өлешен арттыру, яшьләрнең гомуми саны буенча.

5. Сәләтле балаларны һәм яшьләрне эзләү, аларга ярдәм итү, аларның интеллектуаль һәм ижади потенциалын үстерү һәм тормышка ашыру өчен шартлар тудыру.

Өлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге башкарма хакимият органнары тарафыннан түбәндәге күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк: гамәлгә ашырыла торган талантлы яшьләргә ярдәм итү өлкәсендәге проектларга һәм программаларга җәлеп ителгән яшьләрнең өлешен арттыру, яшьләрнең гомуми саны буенча.

6. Яшьләр арасында социаль-тискәре күренешләрен профилактикалауның нәтижәле системасын формалаштыру һәм гамәлгә ашыру.

Өлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге социаль-тискәре күренешләрен кисәтүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучы яшьләрне җәлеп итү кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

7. Яшьләр арасында экстремизмны профилактикалау.

Өлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге яшьләр экстремистлыгын профилактикалау чараларына җәлеп ителгән яшьләр саны күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк.

8. Дәүләт яшьләр сәясәтен фәнни-методик, мәгълүмати һәм кадрлар белән тәэмин итү.

Өлеге бурычны хэл итү буенча чараларның нәтижелелеге түбәндәге күрсәткечләр нигезендә бәяләнәчәк:

- дәүләт яшьләр сәясәте өлкәсендә аттестация узган белгечләр саны;
 - яшьләр сәясәте өлкәсендә һөнәри осталык буенча республика конкурсында катнашучы белгечләр саны;
 - дәүләт яшьләр сәясәтенең һөнәри осталык буенча Бөтенроссия конкурсларында катнашучы белгечләр саны;
 - Яшьләр көненә багышланган чараларда катнашучылар саны.
- Программаны гамәлгә ашыру срогы-2026-2030 еллар.

2. Программаны ресурс белән тәэмин итү

Программаны финанслауның төп чыганаclarы - Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчалары, Татарстан Республикасы бюджеты акчалары.

Программаны финанслауның гомуми күләме 2026 елда 27 978, 350,00 сум тәшкил итә:

- 24 308, 150, 00 сум - Татарстан Республикасы бюджеты акчалары;
- 3 670,200, 00 сум җирле бюджет акчалары.

2027-2030 елларда программаны финанслау күләме 945,2 мең сум тәшкил итә - ел саен җирле бюджет акчалары.

Программаны гамәлгә ашыру чорында финанслауның гомуми күләме 31 759,150, 00 сум тәшкил итә:

- 24 308,150, 00 сум - Татарстан Республикасы акчалары;
- 7 451,000, 00 сум җирле бюджет акчалары.

Программаны финанслау күләме фаразлау характеренда һәм Зеленодольск муниципаль районы бюджеты проекты тиешле финанс елына һәм план чорына формалаштырганда ел саен ачыкланырга тиеш.

Программаны өстәмә финанслау максаты белән, юридик һәм/яки физик затлардан иганәче ярдәмен җәлеп итү мөмкин.

Өлеге программаны гамәлгә ашыру белән бәйле чараларны финанслау тиешле финанс елына Зеленодольск муниципаль районы бюджетында расланган ассигнованиеләр чикләрендә. Программаны гамәлгә ашыру өчен тотылган акча күләме, район бюджеты мөмкинлекләреннән, инфляция процессларыннан һәм Зеленодольск муниципаль районы территориясендә икътисади вазгыятьтән чыгып, ачыкланырга һәм төзәтмәләр кертелергә мөмкин.

3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Финанслау механизмында түбәндәге акцентлар куела:

а) ачык конкурс узган һәм агымдагы елга яшьләр сәясәте буенча чаралар планына кертелгән проектлар һәм чаралар гына финанслана.

Элек планлаштырылмаган, әмма җәмгыятьнең яңа проектлар һәм яшьләр сәясәте буенча чаралар уздыруга ихтыяҗы барлыкка килгән очракта, ЗМР БК яшьләр эшләре бүлегенә Яшьләр сәясәте буенча чаралар планына үзгәреш яисә өстәмәләр кертә һәм өстәмә акчалар бүлеп бирү турында үтенеч юллый.

б) ЗМР БК яшьләр эшләре буенча бүлегенә проектларын һәм чараларын урнаштыру һәм финанслау «ТР ЗМР «Исток» яшьләр клублары берләшмәсе» МБУ, «Форпост» җәмәгать тәртибен саклау буенча яшьләр (студентлар) формированиеләрененң Зеленодольск үзәге» МБУ; «Зеленодольск шәһәре балаларына һәм яшьләренә психологик-педагогик ярдәм үзәге» МБУ. төп подрядчылары аша башкарыла.

в) Программаны ресурслар белән тәэмин итү чыганакары булып түбәндәгеләр тора:

- Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчалары;
- республика һәм федераль яшьләр программалары кысаларында грантлар һәм диплом проектларын финанслауга акча;
- спонсорлык чараларын жәлеп итү;
- РФ законнары белән тыелмаган башка чыганакалар.

г) 1 нче программаны финанс белән тәэмин итү күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле елга жирле бюджет проектын формалаштырганда ел саен билгеләнгән тәртиптә төгәлләштерелергә тиеш.

Программаның идарә структурасы һәм тормышка ашыруны контрольдә тоту.

Зеленодольск муниципаль районында Программаны гамәлгә ашыру барышы белән идарә итү һәм аңа жәлеп ителгән хезмәтләрне координацияләү өчен тиешле схема кирәк.

Яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру механизмында Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегә әйдәп баручы субъект булып тора. Вертикаль район структурасының база звеносы булып аның карамагындагы учреждениеләр һәм оешмалар торырга тиеш. Шулай ук Башкарма комитет структуралары, учреждениеләр, шәһәр һәм район оешмалары һәм предприятиеләре, яшүсмерләр һәм яшьләр белән эшләүче оешмалар арасында хезмәттәшлекне алга таба да киңәйтү таләп ителә.

Яшьләр юнәлешләре буенча көчләрне координацияләү һәм берләштерү өчен, студентлар, эшче, авыл яшьләре һ.б. кебек юнәлешләрне гамәлгә ашыру өчен, һәр юнәлештәге ижтимагый яшьләр советларының эшен активлаштырырга кирәк.

Зеленодольск шәһәре һәм Зеленодольск муниципаль районы яшьләренең тырышлыгын координацияләү һәм берләштерү өчен Яшьләр парламентын булдыру, оештыру һәм үстерү зарур, аның вәкаләтләренә күпчелек яшьләрнең берләштерелгән позициясен формалаштыру һәм яшьләр сәясәтен яхшырту һәм үзгәртү буенча шәһәр һәм район Советларына тәкъдимнәр бирү керә.

Устав бурычы -яшьләр юнәлешендә эшчәнлек алып бару булган коммерциягә карамаган ижтимагый оешмалар аша, яшьләр эшләре бүлегә юнәлеш бирүче, координацияләүче, контрольдә тотучы һәм Ярдәмче эш алып барырга тиеш.

Шулай ук структураның элементлары буларак шәһәр һәм ижтимагый социаль хезмәтләр чөптәрен һәм яшьләр өчен үзәкләрне булдыру да кирәк.

Яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруны контрольдә тоту системасы куелган максатлардан, юллардан һәм сроклардан тайпылуны вакытында ачыкларга, вәзгыятьне төзәтү вариантларын табарга һәм эшләргә тиеш.

Периодик рәвештә һәм даими булган контроль формалары:

- яшьләр хәле турында еллык доклад әзерләү ;
- ЗМР БК яшьләр эшләре бүлегә белгечләре, ведомство карамагындагы учреждениеләр жөтәкчеләре, ижтимагый яшьләр оешмалары һәм яшьләр парламенты вәкилләре белән бергә киңәшмәләр;

- Зеленодольск муниципаль районы Башлығы һәм (яки) Башкарма комитеты житәкчесе катнашында яшьләр мохитендәге процесслар һәм Программаны тормышка ашыруның барышы турында киңәшмәләр үткөрү;

- яшьләр проблемалары буенча коллегия утырышлары, шул исәптән район буенча Зеленодольск шәһәренең эре предприятиеләрендә һәм уку йортларында күчмә утырышлар ;

- ведомствоара комиссияләр утырышлары .

4. Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләгән бәяләү

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләгән яшь буынның тормыш сыйфатын күтәрүне, яшьләрнең социализацияләнүен һәм үз-үзләрен тормышка ашыруын тасвирлый торган программаны тормышка ашыру нәтижәләрен бәяләү күрсәткечләре нигезендә бәяләнә.

Программаның социаль нәтижәләгән түбәндәгеләргә юнәлдерелгән:

- яшь буынның социаль хәле дәрәжәсен күтәрү;
- яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен тотрыклы формалаштыру;
- яшьләр арасында хокук бозу, наркотикларга бәйләлек, эчкечелек, тәмәке тарту дәрәжәсенең кимүе;

- яшьләрнең районның социаль-иқтисади, иқтимагий-сәси һәм социаль-мәдәни үсешенә керткән өлешен арттыру;

- патриотик, сәси һәм гражданлык активлығы дәрәжәсен күтәрү, яшьләрнең житлеген арттыру;

- социаль әһәмиятле программаларда һәм проектларда катнашкан яшьләр санын арттыру;

- яшьләрнең хезмәт, эшқуарлык, ижади активлығын арттыру;

- яшьләрнең үз-үзен оештыру дәрәжәсен күтәрү.

Программаны тормышка ашыруның тышкы риски булып түбәндәгеләр тора:

- Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм муниципаль берәмлекләр арасында вәкаләтләренә яңадан бүлү өлешендә федераль законнарны үзгәртү;

- тармакны фәнни планлаштыруның катлаулы механизмы.

Программаны тормышка ашыруның эчке риски булып түбәндәгеләр тора:

- яшьләр эшләре буенча бүлекнең штат саны житәрлек булмавы;

- кадрлар потенциалының житәрлек булмавы;

- финанс тәмин ителешенең житәрлек булмавы.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләгән бәяләү Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының 2018 елның 26 июнендәге 1341 номерлы карары белән расланган «Муниципаль программаларны эшләү, гамәлгә ашыру һәм аларның нәтижәләгән бәяләү тәртибе» нигезендә гамәлгә ашырыла.

**«2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районының
авыл яшьләрен яклау»
1 нче ярдәмче программа**

Ярдәмче программа паспорты

Ярдәмче программаның исеме	«2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районының авыл яшьләрен яклау» муниципаль ярдәмче программа (алга таба-1 нче ярдәмче программа).
1 нче ярдәмче программаны эшләү өчен нигезләр	- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында социаль өлкәне һәм ижтимагый инфраструктураны модернизацияләү һәм үстерү турында» 2016 елның 3 сентябрэндәге 614 номерлы карары. -Россия Федерациясә Хөкүмәтенең «2030 елга кадәр чорга Россия Федерациясендә яшьләр сәясәтен гәмәлгә ашыру стратегиясен раслау турында» 2024 елның 17 августындагы 2233-р номерлы күрсәтмәсе.
1 нче ярдәмче программаның координаторы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегә.
1нче ярдәмче программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегә.
1 нче ярдәмче программаның җаваплы башкаручысы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегә.
1 нче ярдәмче программаның максатлары һәм бурычлары	1 нче ярдәмче программаның максаты: - Зеленодольск муниципаль районы авыл яшьләренең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру. Программаның бурычлары: 1. авыл яшьләрен мәгълүмат белән тәэмин итү системасын булдыру; 2. авыл яшьләренең социаль активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру; 3. авыл яшьләренең икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру; 4. авыл яшьләренең ижади потенциалын тормышка ашыру өчен шартлар тудыру; 5. авыл жирлегендә яшәүче яшьләрне районның ижтимагый тормышына җәлеп итү өчен шартлар тудыру; 6. яшьләр ижтимагый оешмалары һәм хәрәкәтләрен үстерүдә ярдәм; 7. яшьләр сәясәте өлкәсендә кадрлар резервын формалаштыру.
1 нче ярдәмче программаны гәмәлгә ашыру	2026-2030 еллар

сроклары һәм этаплары							
1 нче ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Финанслау чыганаclarы	1 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру еллары					
		2026 (сум)	2027 (сум)	2028 (сум)	2029 (сум)	2030 (сум.)	Гамәлгә ашыру чорында барлыгы
	Муниципаль бюджет	2 097 600,00	372 600,00	372 600,00	372 600,00	372 600,00	3 588 000,00
	Федераль бюджет	-	-	-	-	-	-
	Республика бюджеты	-	-	-	-	-	-
	Башка чыганаclar	-	-	-	-	-	-
	Барлыгы	2 097 600,00	372 600,00	372 600,00	372 600,00	372 600,00	3 588 000,00
	2026 – 2030 елларга Ярдемче программаны финанс белән тәмин итү күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле елга һәм план чорына Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы бюджеты проекты формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.						
1 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны тикшереп торучы оештыру системасы	1 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә түбәндәгеләрне арттыру күздә тотыла: - консультацияләрнең барлык төрләре (шәхси, электрон, телефон аша) җәлеп ителгән авыл яшьләре санын; - авылны социаль үстерү программаларында катнашучы һәм социаль проектлаштыруга өйрәнгән авыл яшьләренең чагыштырмача тоткан урынын; - бизнес-планлаштыру нигезләренә өйрәнгән авыл яшьләренең чагыштырмача тоткан урынын; - интеллектуаль-иҗади чараларга җәлеп ителгән авыл яшьләренең чагыштырмача тоткан урынын; - районның яшьләр иҗтимагый берләшмәләрендә катнашучылар исемлеген; - Зеленодольск муниципаль районы составына керүче авыл җирлекләре депутатлары – яшь кешеләр өлешен.						
1 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны контрольдә тотучы оештыру системасы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты.						

1 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенең гомуми характеристикасы

2025 елның 01 ноябренә Зеленодольск муниципаль районында 165 919 кеше яши. Шул ук вакытта авыл халкы саны 41 382 кеше тәшкил итә. 01.01.2022 елга 14 яшьтән 30 яшькә кадәрге яшьләр саны 45 565 кешегә житте, шул исәптән авыл яшьләре - 15 226 кеше.

Авыл яшьләре яңа идеяләр һәм программаларга, муниципаль мәсьәләләргә хәл итүдә эшләргә һәм инициатива күрсәтергә әзер, дип әйттик

1 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру кысаларында, авыл яшьләре белән эшләүнең түбәндәге өстенлекле юнәлешләре билгеләнде: мәгълүмати тәэмин итү системасын булдыру, социаль һәм икътисадый активлыкны арттыру өчен шартлар булдыру, яшьләрнең рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү.

Авыл яшьләренең мәгълүмат һәм коммуникацияләр дөньясында активлыгы соңгы 25 елда бик нык үзгәрде. Китаплар, радио һәм газеталар кебек мәгълүмати каналлар актив яшьләр мөрәҗәгатендә кулланылмый диярлек. Төп мәгълүмати-ресурс каналы булып "Интернет" чөптәре тора. Авыл яшьләренең мәгълүмати активлыгын үстерүдә төп бурыч-мәгълүмати-аңлату алып бару. Авыл яшьләренең социаль активлыгын арттыру шартларын булдыру максатын тормышка ашыру кысаларында тиешле чаралар, шул исәптән авыл яшьләренең слетлары һәм форумнары үткәрелә. Авыл яшьләренең рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү бурычын хәл итү максатыннан, авыл яшьләре өчен «Сельские вечера - Авыл кичләре» дип аталган чаралар, «Яшьләр чоры» дип исемләнгән бию – музыкаль кичә үткәрелә.

Авыл яшьләре хәзерге заман яшә буынының мөһим өлеше булып тора, аның проблемалары авылда аеруча ачык чагыла. Авыл жирлегендәге яшьләр арасында тормыш дәрәжәсенең гомуми кимүе, эшкә урнашу өчен шартлар булмау, мәдәни ихтыяжларның булмавы аеруча кискен тора. Ә моның нәтижәсе-ижади хезмәт эшчәнлегенә игътибар итмәү, жәмгыятьнең торышы өчен җаваплылыкны киметү. Ярдемче программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә, авыл яшьләре, социаль төркем буларак, иҗтимагый эшчәнлеккә актив кушылып, муниципаль мәсьәләләргә хәл итүдә инициативалар күрсәтеп, үз социаль хәленә керә башлады. 1 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру яшьләрнең шәһәрләргә күчүен киметү һәм авыл жирлегә кысаларында хезмәт мәшгульлеген эзлөүгә юнәлеш бирү өчен уңай шартлар тудыруга ярдәм итә.

Бүгенге көндә авыл яшьләре белән эшләү системасында ныклы алга китеш бар инде, шуңа күрә яшьләр арасында күп кенә тырышлык һәм инициативалар, 1 нче ярдәмче программаны үтәү кысаларында, гамәлгә ашырылачак.

Югарыда баян ителгәннәр, район авыл яшьләренең тормыш сыйфатын яхшыртуга һәм тулы социаль-иқтисадый нәтижәгә ирешүгә юнәлтелгән чаралар системасының актуальлеген күрсәтә.

Төрле өлкәләрдә районның социаль-иқтисадый үсеше (мәгариф, сәламәтлек саклау, элемент, транспорт һ.б.), авыл районнарында тормыш рәвешен модернизацияләү һәм эшчәнлекнең перспектив юнәлешләре нәтижәсендә аларның жәлеп итүчәнлеген арттыру, нәкъ менә авыл жирлегендә үз киләчәген төзүгә теләгән авыл яшьләре өчен оптималь мөмкинлекләр тудыруга мөмкинлек бирерчәк.

1. 1 нче ярдәмче программаның төп максатлары һәм бурычлары, программа чаралары, көтелә торган соңгы нәтижәләре, 1 нче ярдәмче программаның гамәлгә ашыру сроклары.

1 нче ярдәмче программаның максаты- Зеленодольск муниципаль районы авыл яшьләренең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру.

Куелган максатка ирешү өчен 1нче ярдәмче программаның түбөндәге бурычларын хәл итү таләп ителә:

1. Авыл яшьләрен мәгълүмат белән тәэмин итү системасын булдыру.

Өлеге мәсьәләне хәл итү чараларының нәтижәлелеге авыл яшьләренең барлык консультация төрләре (шәхси, электрон, телефон) белән жәлеп ителгән өлешен авыл яшьләренең гомуми санына арттыру кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

2. Авыл яшьләренең социаль активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру.

Өлеге мәсьәләне хәл итү чараларының нәтижәлелеге, авылны социаль үстерү программаларында катнашучы авыл яшьләренең чагыштырмача әһәмиятен арттыру, социаль проектлауга өйрәтү, авыл жирлегендә социаль киеренкелек дәрәжәсен киметү кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

3. Авыл яшьләренең икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру.

Өлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижәлелеге, бизнес-планлаштыру нигезләренә өйрәтелгән авыл яшьләрен жәлеп итү күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк, бизнесны планлаштыруга өйрәтү авыл яшьләренә грант нигезендә конкурсларда катнашу мөмкинлегенә бирәчәк.

4. Авыл яшьләренең ижади потенциалын тормышка ашыру өчен шартлар тудыру.

Өлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижәлелеге, талантлы яшьләргә яклау өлкәсендә интеллектуаль-ижади чараларга һәм программаларга жәлеп ителгән авыл яшьләре өлешенә, яшьләренң гомуми санының артуы кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

5. Авыл жирлегендә яшәүче яшьләренә районның ижтимагый тормышына жәлеп итү өчен шартлар тудыру.

Өлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге районның яшьләр ижтимагый берләшмәләрендә катнашучы яшьләренң өлешен, яшьләренң гомуми санын арттыру кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

6. Яшьләр ижтимагый оешмалары һәм хәрәкәтләрен үстерүдә ярдәм итү.

Өлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге түбөндәге күрсәткечләр нигезендә бәяләнәчәк:

- башкарма хакимият органнары тарафыннан тормышка ашырыла торган проектларга жәлеп ителгән яшь кешеләр өлешен арттыру;

- ЗМР Советы каршындагы Яшьләр парламенты эшчәнлегенә жәлеп ителгән 18 яшьтән 30 яшькә кадәрге авыл яшьләренең чагыштырмача тоткан урыны.

7. Яшьләр сәясәте өлкәсендә кадрлар резервын формалаштыру.

Өлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге Зеленодольск муниципаль районы составына керүче яшь кешеләр - жирлекләр депутатларының өлеше арту күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк.

Программаны тормышка ашыру срогы-2021-2025 еллар.

2. 1 нче ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү.

1 нче ярдәмче программаны финанслауның төп чыганаclarы-Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчалары.

1 нче ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме 2026 елда 2 097,6 мең сум тәшkil итә.

2027-2030 елларда программаны финанслау күләме 372,6 мең сум тәшkil итә - ел саен жирле бюджет акчалары.

1 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру чорында финанслауның гомуми күләме 3 588 мең сум тәшkil итә.

1 нче ярдәмче программаны финанслау күләме фаразлау рәвешендә һәм тиешле финанс елына һәм план чорына Зеленодольск муниципаль районы бюджеты проекты формалаштырганда ел саен ачыланырга тиеш.

1нче ярдәмче программаны өстәмә финанслау максатында, юридик һәм/яки физик затлардан иганәче ярдәмен жәлеп итү мөмкин.

Өлеге 1 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруга бәйле чараларны финанслау тиешле финанс елына Зеленодольск муниципаль районы бюджетында расланган ассигнованиеләр чикләрендә башкарыла. 1 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруга тотылган акча күләме, Зеленодольск муниципаль районы территориясендәге район бюджеты, инфляция процесслары һәм икътисади вәзгыять мөмкинлекләреннән чыгып, ачыланырга һәм тәзәтмәләр кертеләргә мөмкин.

3. 1 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы.

Финанслау механизмында түбәндәге акцентлар куела:

а) Ачык конкурс узган һәм агымдагы елга яшьләр сәясәте буенча чаралар планына кертелгән проектлар һәм чаралар гына финанслана. Элек планлаштырылмаган, әмма жәмгыятьнең яшьләр сәясәте буенча яңа проектлар һәм чаралар үткәругә булган ихтыяжлары барлыкка килгән очракта, конкурс үткәргәннән соң, ЗМР БК яшьләр эшләре бүлгә Яшьләр сәясәте буенча чаралар планына үзгәрешләр яки өстәмәләр кертә һәм өстәмә акча бүлеп бирү турында үтенеч юллай.

б) ЗМР БК яшьләр эшләре буенча бүлгә проектларын һәм чараларын урнаштыру һәм финанслау «ТР ЗМР «Исток» яшьләр клублары берләшмәсе» МБУ , «Форпост» жәмәгать тәртибен саклау буенча яшьләр (студентлар) формированиеләренә Зеленодольск үзәгә» МБУ; «Зеленодольск шәһәре балаларына һәм яшьләренә психологик-педагогик ярдәм үзәгә» МБУ төп подрядчылары аша башкарыла.

в) 1 нче ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итү чыганагы булып түбәндәгеләр тора:

- Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчалары;
- шәһәр һәм район үсешенә башка программалары кысаларында, шулай ук республика программалары кысаларында яшьләр сәясәте чараларын финанслау;
- республика һәм федераль яшьләр программалары кысаларында грантлар һәм диплом проектларын финанслауга акча;
- спонсорлык чараларын жәлеп итү;
- РФ законнары белән тыелмаган башка чыганаclar.

г) 1 нче ярдәмче программаны финанс белән тәмин итү күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле елга жирле бюджет проекты формалаштырганда ел саен билгеләнгән тәртиптә төгәлләштереләргә тиеш.

1 нче ярдәмче программаның идарә структурасы һәм гамәлгә ашыруны контрольдә тоту.

1 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру белән идарә итү һәм аңа җәлеп ителгән хезмәтләрне координацияләү өчен тиешле схема кирәк.

Яшьләр сәясәтен тормышка ашыру механизмында Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегә әйдәп баручы субъект булып тора. Вертикаль район структурасының база звеносы булып аның карамагындагы учреждениеләр һәм оешмалар торырга тиеш. Шулай ук Башкарма комитет структуралары, учреждениеләр, шәһәр һәм район оешмалары һәм предприятиеләре, яшүсмерләр һәм яшьләр белән эшләүче оешмалар арасында хезмәттәшлекне алга таба да киңәйтү таләп ителә.

Яшьләр юнәлешләре буенча көчләрне координацияләү һәм берләштерү өчен, авыл, студентлар һәм эшче яшьләр һ.б. кебек юнәлешләрне булдырырга, ә алар булганда һәр юнәлештәге яшьләр иҗтимагый советларының эшен активлаштырырга кирәк.

Зеленодольск шәһәре һәм Зеленодольск муниципаль районы яшьләренең тырышлыгын координацияләү һәм берләштерү өчен Яшьләр парламентын булдыру, оештыру һәм үстерү зарур, аның вәкаләтләренә күпчелек яшьләренең берләштерелгән позициясен формалаштыру һәм яшьләр сәясәтен яхшырту һәм үзгәртү буенча шәһәр һәм район Советларына тәкъдимнәр бирү керә.

Устав бурычы -яшьләр юнәлешендә эшчәнлек алып бару булган коммерциягә карамаган иҗтимагый оешмалар аша, яшьләр эшләре бүлегә юнәлеш бирүче, координацияләүче, контрольдә тотучы һәм ярдәм эше алып барырга тиеш.

Шулай ук структураның элементлары буларак шәһәр һәм иҗтимагый социаль хезмәтләр чөптөрөн, яшьләр өчен үзәкләрне булдыру да кирәк.

Яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруны контрольдә тоту системасы куелган максатлардан, юллардан һәм сроклардан тайпылуны вакытында табарга , сәбәпләрен ачыкларга һәм вәзгыятьне төзәтү вариантларын эшләргә тиеш.

Контроль рәвешләренең периодик һәм даими булуы түбәндәгеләр:

- ЗМРда авыл жирлекләрендә яшьләренең торышы турында еллык докладны әзерләү;

- ЗМР БК яшьләр эшләре бүлегә белгечләре, ведомство карамагындагы учреждениеләр җитәкчеләре, иҗтимагый яшьләр оешмалары һәм яшьләр парламенты вәкилләре белән бергә киңәшмәләр;

- Зеленодольск муниципаль районы Башлыгы һәм (яки) Башкарма комитеты җитәкчесе катнашында яшьләр мохитендәге процесслар һәм 1 нче Ярдемче программаны тормышка ашыруның барышы турында киңәшмәләр үткөрү;

яшьләр проблемалары буенча коллегияләр утырышлары, шул исәптән район буенча Зеленодольск шәһәренең эре предприятиеләрендә һәм уку йортларында күчмә утырышлар ;

- ведомствоара комиссияләр утырышлары .

4. 1 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү.

1 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге 1 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәләрен бәяләү күрсәткечләре һәм аның авыл җирлегендә яшыләрнең тормыш сыйфатын күтәрүне, аларны социальләштерә һәм үз-үзен гамәлләштерә торган төп чаралары нигезендә бәяләнә.

1 нче ярдәмче программаның социаль нәтижәлелеге түбәндәгеләргә юнәлгән:

- авыл яшыләренең районның социаль-иқтисади үсеше белән кызыксынуға һәм аның бу процесста катнашырга әзерлеге;

- авыл җирлегендә уңай демографик тенденцияләрне үстерүгә һәм ныгытуға;

- социаль әһәмиятле программаларда һәм проектларда катнашкан яшыләр санын арттыруға;

- яшыләрнең хезмәт, эшмәкәрлек, ижади активлығын арттыруға;

- авыл җирлегендә социаль киеренкелек дәрәжәсен киметүгә;

- авыл яшыләренең шәһәргә күчүен киметүгә;

- халыкның дәүләт структураларына ышаныч дәрәжәсен күтәрүгә;

- авыл яшыләренең тормыш сыйфатын яхшыртуға.

1 нче ярдәмче программаның гамәлгә ашыруның тышкы рисклары:

- Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм муниципаль берәмлекләр арасында вәкаләтләрне яңадан бүлү өлешендә федераль законнарны үзгәртү;

- тармакны фәнни планлаштыруның катлаулы механизмы.

1 нче ярдәмче программаның гамәлгә ашыруның эчке рисклары түбәндәгеләр:

- яшыләр эшләре буенча бүлекнең штат саны җитәрлек булмавы;

- кадрлар потенциалының җитәрлек булмавы;

- финанс тәмин ителешенең җитәрлек булмавы.

«2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районының
авыл яшьләрен яклау» ярдәмче программага
кушымта

«2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районының
авыл яшьләрен яклау» ярдәмче программа максатлары, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү индикаторлары
һәм чараларын финанслау

Максатның исеме	Бурыч атамасы	Ярдәмче программан ың аталышы	Төп чараларның атамасы	Башкаручыл ар	Төп чараларн ы башкару сроклары	Ахыргы нәтижелә рне бәяләү индикато рлары, үлчәү берәмлек ләре	Индикатор күрсәткечләре					Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау				
							2020 2026	2027	2028	2029	2030	202	2027	2028	2029	2030
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Зеленодольск муниципаль районы авыл яшьләренең социаль һәм икътисады активлыгын арттыру	Авыл яшьләренең социаль һәм икътисады активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру, авыл	«2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районының авыл яшьләрен яклау» муниципаль программас	Мотокросс буенча ЗМР Башлыгы кубогы	ТР ЗМР яшьләр эшләре бүлегенә	2026-2030	Авыл яшьләренең гомуми санында авыл яшьләренең барлык төрләрен белән	-	12	14	16	18	-				
							-	12	14	16	18	-	60 000 жирле бюджет	60 000 жирле бюджет	60 000 жирле бюджет	60 000 жирле бюджет

	яшьләрен мәгълүмати тәэмин итү системасын булдыру; авыл яшьләренең икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру; авыл яшьләренең ижади потенциалын гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру; авыл жирендә яшәүче яшьләрне районның ижтимагый	ы	«Созвездие-Йолдызлык» эстрада сәнгатенең ачык республика телевизион яшьләр фестивале	ТР ЗМР яшьләр эшләре бүлеге		жәлеп ителгән чагыштырмача тоткан урыны, %	10	12	14	16	18	1725000 жирле бюджет	100 000 жирле бюджет	100 000 жирле бюджет	100 000 жирле бюджет
			Милли көрәш буенча турнир	ТР ЗМР яшьләр эшләре бүлеге			10	12	14	16	18	50 000 жирле бюджет	50 000 жирле бюджет	50 000 жирле бюджет	50 000 жирле бюджет
	тормышына жәлеп итү өчен шартлар тудыру; яшьләр ижтимагый		«Яшьләр көне»	ТР ЗМР яшьләр эшләре бүлеге			10	12	14	16	18	237 600 жирле бюджет	77 600 жирле бюджет	77 600 жирле бюджет	77 600 жирле бюджет
	тормышына жәлеп итү өчен шартлар тудыру; яшьләр ижтимагый		«Мин экстремизмга һәм терроризмга каршы» муниципаль конкурс	ТР ЗМР яшьләр эшләре бүлеге			10	12	14	16	18	15 000 жирле бюджет	15 000 жирле бюджет	15 000 жирле бюджет	15 000 жирле бюджет

	оешмалары н һәм хәрәкәтләр ен үстерүдә ярдәм итү; Зеленодоль ск		«Пластун» КВПК «Снайпер дуэле»	ТР ЗМР яшьләр эшләре бүлеге			1 0	1 2	1 4	16	1 8	30 000 жир ле бю дже т	30 000 жирле бюджет	30 000 жир ле бю дже т	30 0 00 жирл е бюд жет	30 0 00 жир ле бюд жет
	районында яшьләр сәясәте өлкәсендә кадрлар резервын формалашт ыру.		«Ворошилов атучысы» ату турниры	ТР ЗМР яшьләр эшләре бүлеге			1 0	1 2	1 4	16	1 8	10 000 жир ле бю дже т	10 000 жирле бюджет	10 000 жир ле бю дже т	10 0 00 жирл е бюд жет	10 0 00 жир ле бюд жет
			«Бердәмлек гармониясе» айкидоның төбәк форумы	ТР ЗМР яшьләр эшләре бүлеге			1 0	1 2	1 4	16	1 8	30 000 жир ле бю дже т	30 000 жирле бюджет	30 000 жир ле бю дже т	30 0 00 жирл е бюд жет	30 0 00 жир ле бюд жет

**«2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы яшьләренә патриотик тәрбия бирү»
2 нче ярдәмче программа**

Ярдәмче программа паспорты

Ярдәмче программаның исеме	«2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы яшьләренә патриотик тәрбия бирү» муниципаль ярдәмче программа (алга таба-2 нче ярдәмче программа).
2 нче ярдәмче программаны эшләү өчен нигезләр	- Россия Федерациясе Конституциясе; - Россия Федерациясе Хөкүмәтенң «2030 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт яшьләр сәясәте нигезләрен раслау турында» 2015 елның 29 маендагы 996 - р номерлы күрсәтмәсе проекты; - Россия Федерациясендә тәрбия үсеше стратегиясе Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтен үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 2023 елның 04 октябрендәге 1225 номерлы карары.
2 нче ярдәмче программа координаторы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлеге.
2 нче ярдәмче программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлеге.
2 нче ярдәмче программаның җаваплы башкаручысы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлеге.
2 нче ярдәмче программаның максатлары һәм бурычлары	Программаның максаты: - Зеленодольск районы яшьләрендә патриотик тәрбияләү системасын үстерү һәм модернизацияләү; - Зеленодольск муниципаль районы балаларында һәм яшьләрендә гражданлык тәңгәллегә, югары патриотик аң, Ватанга тугрылык формалаштыру, конституцион бурычларны үтәүгә әзерлек, этникара һәм конфессияара толерантлык дәрәжәсен күтәрү. Программаның бурычлары: - патриотик тәрбия инфраструктурасын камилләштерү; - Зеленодольск муниципаль районы җирле үзидарә органнарының иҗтимагый берләшмәләр һәм патриотик юнәлештәге оешмалар, мәгариф системасы учреждениеләре, социаль яклау, массакүләм мәгълүмат чаралары, ижади һәм дини оешмалар белән ведомствоара хезмәттәшлеген үстерү; - балаларда һәм яшьләрдә гражданлык тәңгәллеген, патриотик, мораль-әхлакый һәм толерант карашны формалаштыру, Ватанны саклау буенча конституциячел бурычларны үтәүгә әзерлек эшчәнлеген гәмәлгә ашыру; - яшьләрнең хәрби-һөнәри ориентлашуы, аны хәрби хезмәткә әзерләү; - яшьләргә патриотик тәрбия бирү буенча эш юнәлешләрен һәм формаларын камилләштерү; - белем бирү учреждениеләрендә, өстәмә белем бирү учреждениеләрендә, иҗтимагый берләшмәләрдә патриотик тәрбия бирүнең сыйфатын күтәрү;

	- патриотик тәрбиянең норматив-хокукий һәм оештыру-методик базасын үстерү; - патриотик тәрбияне фәнни һәм мәгълүмати тәэмин итү; - патриотик тәрбия буенча белгечләрне әзерләү, яңадан әзерләү һәм квалификацияләрен күтәрүне оештыру.						
2 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2026– 2030 еллар						
2 нче ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Финанслау чыганаclarы	2 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру еллары					
		2026 (сум	2027 (сум	2028 (сум	2029 (сум	2030 (сум	Гамәлгә ашыру чорында барлыгы (сум)
	Муниципаль бюджет	1 115 000,00	115 000	115 000	115 000	115 000	1 575 000,00
	Федераль бюджет	-	-	-	-	-	-
	Республика бюджеты	-	-	-	-	-	-
	Башка чыганаclar	-	-	-	-	-	-
	Барлыгы	1 115 000,00	11500 0	11500 0	11500 0	11500 0	1 575 000,00
	2026 – 2030 елларга Ярдемче программаны финанс белән тәэмин итү күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле елга һәм план чорына Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы бюджеты проектын формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.						
2 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижеләре һәм нәтижелелек күрсәткечләре	Зеленодольск муниципаль районында патриотик тәрбия инфраструктурасын модернизацияләү түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк: - патриотик берләшмәләрдә торучы балалар һәм яшьләр санын арттыру; - балаларны һәм яшьләрне патриотик юнәлештәге чаралар белән җәлеп итүне арттыру; - эзләнү хәрәкәтендә катнашучылар санын арттыру; Яшьләрне армия хезмәтенә әзерләү эшен камилләштерү: - Зеленодольск шәһәре һәм Зеленодольск районы буенча хәрби комиссариат бүлеге белән берлектә армиягә әзерлек узган яшьләр санын ел саен арттыру; - яшьләрнең рухи-әхлакый культурасын күтәрү: - гражданлык тәңгәллегә дәрәжәсен күтәрү; - Ватанны саклау буенча бурычларны үтәүгә әзерлек дәрәжәсен күтәрү; - яшьләрне армия хезмәтенә әзерләү эшен камилләштерү						
2 нче ярдәмче программаны	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты.						

гамэлгэ ашыруны контрольдө тотуны оештыру системасы	
--	--

2 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенең гомуми характеристикасы

2025 ел башына Зеленодольск муниципаль районында 165 726 кеше яши. Шул ук вакытта авыл халкы саны 41 382 кеше тәшкил итә. 2020 елның 1 гыйнварына 14 яштан 30 яшькә кадәр яшләр саны 45 565 кеше тәшкил итте, шул исәптән авыл яшләрә – 15 226 кеше.

Өлеге 2 нче ярдәмче программа барлыкка килгән системаны камилләштерүгә юнәлдерелгән, патриотик тәрбия проблемалары киң спектрын чишүдә дәүләт структураларының һәм иҗтимагый оешмаларның (берләшмәләрнең) уртак эшчәнлеген киңәйтүне күздә тотып һәм бу процесска алга таба динамика булырга тиеш. 2 нче ярдәмче программа гражданлык үзгәреш, патриотизм, гражданлык җаваплылыгын, Россия тарихы өчен горурлык хисен формалаштыруга, гражданның намысын һәм милли абруен, традицион Россия рухи-әхлакый кыйммәтләрен хөрмәт итүгә нигезләнгән милләтара аралашу культурасын тәрбияләүгә, балалар һәм яшләр өчен патриотик тәрбия бирүгә, шулай ук Россия тарихын фальсификацияләүгә юнәлтелгән иҗтимагый инициативаларга ярдәм итүгә юнәлдерелгән.

2 нче ярдәмче программа чаралары Зеленодольск муниципаль районында, югары белем бирү мәгариф оешмаларында, һөнәри белем бирү оешмаларында, Татарстан Республикасы предприятиеләрендә һәм оешмаларында барлык категориядәге яшләрне социальләштерү өчен шартлар тудыруга һәм яш буынның аерымын яш һәм социаль категорияләренә ярдәм чараларын гамәлгә ашыруга, яшләр мохитенә экстремизм һәм террорчылык идеяләрен кертүне профилактикалауга, социологик тикшеренүләр уздыруга, яшләр сәясәтен гамәлгә ашыруның нәтиҗәләгән мониторинглау системасын камилләштерүгә юнәлдерелгән.

Үсеп килүче буынны патриотик тәрбияләүнең, Татарстан Республикасы яшләрне хәрби эзәрлекнең мөһим элементы булып 2015 елның октябрендә Россия Федерациясе оборона министры С.К.Шойгу инициативасы белән оештырылган "Юнармия" Бөтенроссия хәрби-патриотик хәрәкәте торды. Хәрәкәтнең максаты-яшләр өчен хәрби-патриотик тәрбия бирү системасын камилләштерү, яш буында Россия тарихына, аның геройларына, күренекле гражданның карата кызыксыну уяту. Хәрәкәт отрядлары, белем бирү оешмалары базасында секцияләр һәм түгәрәкләр эш алып барыла, анда яш армиячеләр башлангыч хәрби эзәрлек нигезләрен үзләштерәләр, лидерлык күнекмәләрен үстерәләр, фәнни-техник компетенцияләр алалар. Яш дипломатия мәктәбе, яш корреспондент мәктәбе һәм башка өстәмә белем бирү берләшмәләре дәресләрендә махсус белем һәм осталык алырга гына түгел, ә булчак һөнәрне дә сайларга мөмкин.

Зеленодольск муниципаль районында яш армиячеләр хәрәкәте 2016 елда оештырылды.

Патриотик тәрбия бирүне оештыру үз нәтиҗәләрен бирә һәм яшләрнең күбесен балалар һәм яшләр иҗтимагый оешмалары белән бергәләп алып бару нәтиҗәсендә колачлый. Яшләрне патриотик тәрбиягә җәлеп итүдә балалар һәм яшләр оешмаларына грант ярдәме зур этәргеч булды.

Зеленодольск муниципаль районында яшләр өчен патриотик тәрбия бирүдә һәм тискәре социаль күренешләргә профилактикалауда "Форпост" жәмәгәт тәртибен саклау буенча яшләр (студентлар) формироваияләре үзгә муниципаль бюджет учреждениесе мөһим роль уйный.

Патриотик тәрбия эшенә Зеленодольск муниципаль районы уку йортлары да актив кушылды. Татарстан Республикасы югары уку йортлары ректорлары советы каршында тәрбия эше буенча Координация советы эшен формалаштыра һәм

билгели, ул Татарстан Республикасы Хәрби комиссариаты белән берлектә гражданнарны- югары белем бирүче мәгариф оешмаларын тәмамлаучыларны, хәрби хезмәткә чакыруны тәмин итү чараларының комплекслы планын эшләде.

Патриотик тәрбия бирүдә музейлар кебек социаль институт та жәлеп ителгән. Бүген Зеленодольск муниципаль районы мәктәпләрендә Бөек Ватан сугышы ветераннары, халкыбызның батырлыклары турында экспозицияләр бар. Мәктәп музейларында ветераннар, тыл хезмәтчәннәре белән очрашулар, хәрби дан көннәренә һәм истәлекле даталарга багышланган чаралар уза.

Бүгенге көндә Зеленодольск муниципаль районы хәрби часть белән хезмәттәшлек итә, социаль әһәмиятле чаралар актив тормышка ашырыла. Патриотлык формалаштыру системасының мөһим элементы булып яшьләр белән эшләү юнәлешләренең, формаларының һәм ысулларының төрлелеге: хәрби-спорт уеннары үткөрү, Бөек Ватан сугышы һәм локаль сугышлар ветераннары белән очрашулар, строевой жыр смотр-конкурслары, батырлык дәресләре, "Армиягә керү көне" шәһәр һәм республика акцияләре, ел саен уздырыла торган "Ажаган" хәрби-спорт уены кебек чаралар.

Районның рухи яктан үсеш алган яшь буынын тәрбияләү системасында дәүләт символларын куллану зур әһәмияткә ия. Спорт ярышлары, хәрби-патриотик чаралар уздыру безнең районда дәүләт флагларын күтәрүдән һәм Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы гимннарын башкарудан башлана. Дәүләт символикасы элементлары шулай ук чаралар үткөрү урыннарын, мәгълүмати һәм презентация материалларын рәсмиләштергәндә кулланыла.

Зеленодольск муниципаль районында патриотик тәрбия системасына ярдәм яшьләр арасында тискәре тенденцияләр үсешенә комачаулый, әмма, яшьләр фикеренчә, хәзерге вакытта гәмәлдәге патриотик тәрбия системасы инфраструктурасын яңартырга кирәк. Районның яшь буын вәкилләре патриотик тәрбия белән шөгыльләнүче яшьләр учреждениеләрен үстерү һәм яңарту, мәгариф учреждениеләрендә патриотик тәрбия сыйфатын күтәрү, барлык кызыксынучы структураларны патриотик тәрбияләүдә катнашуга жәлеп итү кирәк дип саный.

Төп чаралар планын формалаштырганда 2 нче ярдәмче программасы авыр тормыш хәлендә калган яшүсмерләргә һәм яшьләр субкультураларында катнашучыларны социаль уңай тәҗрибәгә жәлеп итү юнәлеше исәпкә алынды, шул исәптән: хәрби-тактик уеннар һәм берләшмәләр, хәрби-тарихи реконструкцияләр, эзләү хәрәкәте.

Яшьләр актив һәм хәрәкәтчән социаль категория булып тора, аның игътибарын жәлеп итү өчен, даими рәвештә кызыклы эш формалары һәм методлары тәкъдим итергә кирәк. Шуңа бәйле рәвештә хәрби-тактик уеннар һәм экстремаль спорт төрләре бик популяр.

Хәрби-тактик уеннар Россия Федерациясә Кораллы Көчләренә хәрби хезмәткә чакырылука кадәр яшьләргә әзерләү белән бәйле граждән-әхлакый һәм патриотик тәрбия бирүнең практик тормышка ашырылу рәвеше булып тора, хәрби хезмәт белән практикада танышу, алга таба хезмәт итүдә кирәкле белем һәм гәмәли күнекмәләр эшләү, физик әзерлек дәрәжәсен күтәрү, характерны чыныктыру һәм үз көчләрен сынап карау мөмкинлегә бирә.

Экстремаль спорт төрләре яшьләрдә зур кызыксыну уята. Экстремаль спортка тартылуучылар саны елдан-ел арта бара, моңа сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау һәм дөньяда барлык спорт төрләрен популярлаштыру да ярдәм итә. Әмма югары риск белән бәйле спорт төрләренең популярлыгына карамастан, безнең районда максатчан социомәдәни эшчәнлек буларак экстремаль ял итү үсеш бик алмаган. Субмәдәни спорт төрләренә үз-үзен тотышның социаль

формаларына караган стереотип мөнөсәбәт бар, бу тулаем алганда экстремаль спорт төрлөрөнә тискәре мөнәсәбәт тудыра.

2 нче ярдәмче программада гамәлгә ашырыла торган чаралар жәмгыятьнең экстремаль спорт төрлөрөнә уңай мөнәсәбәтен формалаштыруга, рәсми булмаган яшъләрне патриотик юнәлештәгә эшлекле һәм ижади эшкә жәлеп итүгә, үсеп килүче буынның гражданлык-патриотик аңын булдыру өчен комплекслы шартлар булдыруга, Ватанга тугрылык тәрбияләүгә, конституцион бурычларны үтәүгә эзерлек булдыруга юнәлдерелгән.

Житештерү предприятиеләре һәм оешмалары хезмәт коллективлары патриотик тәрбия процессына житәрлек дәрәжәдә кертелмәгән. Ижтимагый оешмалар һәм патриотик юнәлештәгә яшүсмерләр клублары санының артуы, аларның үзара хезмәттәшлеген һәм максатчан ярдәм күрсәтүне тәэмин итүдә системалы якин килүне таләп итә.

Яшъләрне рухи-әхлакый тәрбияләүдә дәүләтнең төп партнеры булып традицион диннәр торырга мөмкин, чөнки алар күп балалы гаилә, балаларының сәламәтлегенә һәм үз сәламәтлегенә сакчыл караш, аларның әхлакый тәрбиясе, ватанпәрвәрлеге, үз Ватанына хезмәт итәргә эзер тору, тугрылык, намус, хакимияткә хөрмәт, хәрби батырлык һәм намус, өлкәннәргә хөрмәт, картлар һәм авырулар турында кайгырту кебек социаль кыйммәтләр формалаштыруда мөһим роль уйныйлар. Дини берләшмәләр тарафыннан яшъләр өчен белем бирү, тәрбия һәм реабилитация проектларының мөмкинлекләре файдаланылмый. Гражданнарны патриотик тәрбияләүгә массакүләм мәгълүмат чараларын, "Интернет"мәгълүмат-телекоммуникация челтәре мөмкинлекләрен активрак жәлеп итү актуаль булып кала.

Яшъләрдә Ватанга хезмәт итәргә эзерлек формалаштыру житди һәм озак вакытлы эш таләп итә. Россия Федерациясе Кораллы көчләрен реформалау һәм армиядә хезмәт иткән яшь кешеләр өчен социаль ташламалар һәм белем бирү-карьера преференцияләре тәэмин итү, шулай ук яшъләрнең гражданлык-әхлакый аспектын формалаштыруга уңай йогынты ясый алачак.

Соңгы елларда яшъләр арасында үсә торган маргиналь субкультураларның күп төрлелеге күзәтелә. Яшъләр арасында экстремистик чагылышлар, бигрәк тә фашист һәм милли характердагы ачыктан-ачык чагылышлар, Зеленодольск муниципаль районында һәм тулаем жәмгыятьтә социаль һәм милләтара тотрыклылык куркынычы булырга мөмкин. Россия тикшеренүләре ксенофобия (беренче чиратта, этнофобияләр һәм мигрантофобия) арту тенденциясен һәм яшүсмерләрдә һәм яшъләрдә социаль һәм шәхесара ышаныч дәрәжәсенең кимүен билгеләп үтә. Уку йортларында экстремизмны профилактикалау буенча чаралар үткәрелә. Патриотик тәрбия системасын үстерү өчен бу өлкәдә белемнәргә камилләштерү, патриотик тәрбиянең матди-техник базасын модернизацияләү, аны оештыру-методик тәэмин итү дәрәжәсен күтәрү, патриотик тәрбия бирүне оештыручыларның һәм белгечләрнең һөнәри эзерлек дәрәжәсен күтәрү, хезмәт коллективларында патриотик тәрбия системасын үстерү, бу эшкә массакүләм мәгълүмат чараларын тагын да активрак һәм киң жәлеп итү һәм патриотик тәрбия бурычларын хәл итү өчен "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәре мөмкинлекләрен киңрәк файдалану зарур.

Белем бирү учреждениеләре һәм мәдәният учреждениеләре, бигрәк тә патриотик тәрбия өлкәсендә белгечләрне эзерләү һәм яңадан эзерләү, яшүсмерләрдә һәм яшъләрдә толерантлык, тынычлык ярату, социаль татулыкка ирешү, социаль агрессиягә, милли конфликтларга, экстремизмга, терроризмга каршы тору программаларын гамәлгә кертү буенча методик тәэмин итүдә кыенлыklar кичерә. Хәзерге шартларда патриотик тәрбия бирү буенча кайбер закон һәм норматив актларны, аерым алганда, террорчылыкны һәм экстремизмны

профилактикалау буенча, эшләп бетерү актуаль. Төрле типтагы һәм төрдәге мәгариф учреждениеләрендә физик тәрбия программаларының дәвамчанлыгы юк. Хәрби-гамәли спорт төрләре житәрлек дәрәжәдә үсеш алмаган.

Хәзерге вакытта Зеленодольск муниципаль районында патриотик тәрбия системасын үстерү комплекслы һәм системалы якин килүне, ягъни әлегә проблеманы хәл итүнең программа-максатчан ысулын куллануны таләп итә.

Куелган проблеманы максатчан метод белән хәл итүнең түбәндәге төп өстенлекләрен билгеләргә мөмкин:

- проблеманы хәл итүгә комплекслы якин килү. 2 нче Ярдәмче программаны тормышка ашыруның максатлары, бурычлары һәм төп юнәлешләре Зеленодольск муниципаль районында яшьләргә патриотик тәрбия бирүнең төрле аспектларын исәпкә ала;

- вәкаләтләрен һәм җаваплылыкны бүлү. 2 нче ярдәмче программа кысаларында район башкарма хакимияте органнары арасында вәкаләтләрен төгәл бүлү үткәрелә. 2 нче ярдәмче программа белән җирле үзидарә органнарына һәм төрле оешмаларга катнашырга тәкъдим ителә торган чаралар билгеләнгән. Әлегә алым программа чараларын үтәүнең нәтижәләлеген арттырырга мөмкинлек бирә;

- 2 нче ярдәмче программаны тормышка ашыру нәтижәләрен нәтижәле планлаштыру һәм мониторинглау. 2 нче ярдәмче программа кысаларында теге яки бу чараларны гамәлгә ашыру нәтижәләрен ел саен бәяләргә мөмкинлек бирүче күрсәткечләр билгеләнә. Әлегә проблеманы хәл итүнең программалы-максатчан ысулы күп кенә конкрет проектларны гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирәчәк, башкача Зеленодольск муниципаль районында патриотик тәрбия системасы нәтижәле була алмаячак.

Болар барысы да патриотик тәрбиянең программалы методлар белән барлык проблемаларын хәл итүгә юнәлдерелгән эшнә дәвам итү һәм гамәлләрне координацияләү кирәклегенә турында сөйли.

1. 2 нче ярдәмче программаның төп максатлары һәм бурычлары, көтелгән соңгы нәтижәләр, 2 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру срогы

2 нче ярдәмче программаның төп максаты-яшьләрен патриотик тәрбияләү системасын алга таба үстерү һәм камилләштерү.

Бу максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

- патриотик тәрбия инфраструктурасын камилләштерү;
- Зеленодольск муниципаль районы җирле үзидарә органнарының иҗтимагый берләшмәләр һәм патриотик юнәлештәге оешмалар, мәгариф системасы учреждениеләре, социаль яклау, массакуләм мәгълүмат чаралары, ижади һәм дини оешмалар белән ведомствоара хезмәттәшлеген үстерү;
- балаларда һәм яшьләрдә граждандык тәңгәллеген, патриотик, мораль-әхлакый һәм толерант карашны формалаштыру, Ватанны саклау буенча конституциячел бурычларны үтәүгә әзерлек эшчәнлеген гамәлгә ашыру;
- яшьләрен хәрби-һөнәри ориентлашуы, аны хәрби хезмәткә әзерләү;
- яшьләргә патриотик тәрбия бирү буенча эш юнәлешләрен һәм формаларын камилләштерү;
- белем бирү учреждениеләрендә, өстәмә белем бирү учреждениеләрендә, иҗтимагый берләшмәләрдә патриотик тәрбия бирүнең сыйфатын күтәрү;
- патриотик тәрбиянең норматив-хокукый һәм оештыру-методик базасын үстерү;
- патриотик тәрбияне фәнни һәм мәгълүмати тәэмин итү;

- патриотик тәрбия буенча белгечләрне әзерләү, яңадан әзерләү һәм квалификацияләрен күтәрүне оештыру.

Көтелгән нәтижәләр:

Зеленодольск муниципаль районында патриотик тәрбия инфраструктурасын модернизацияләү түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:

- патриотик берләшмәләрдә торучы балалар һәм яшьләр санын арттыруга;
- балаларны һәм яшьләрне патриотик юнәлештәге чаралар белән җәлеп итүне арттыруга;

- эзләнү хәрәкәтендә катнашучылар санын арттыруга;

Яшьләрне армия хезмәтенә әзерләү эшен камилләштерү:

- Зеленодольск шәһәре һәм Зеленодольск районы буенча хәрби комиссариат бүлгә белән берлектә армиягә әзерлек узган яшьләр санын ел саен арттыру;

- яшьләрнең рухи-әхлакый культурасын күтәрү;

- граждандык тәңгәллегә дәрәжәсен күтәрү;

- Ватанны саклау буенча бурычларны үтәүгә әзерлек дәрәжәсен күтәрү;

- яшьләрне армия хезмәтенә әзерләү эшен камилләштерү.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру срогы-2026-2030 еллар.

2. 2 нче ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итү.

2 нче ярдәмче программаны финанслауның төп чыганаclarы булып Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчалары тора.

2026 елда 2 нче ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме 1 115,000, 00 сум тәшкил итә.

2027-2030 елларда программаны финанслау күләме 115,000, 00 сум тәшкил итә - ел саен жирле бюджет акчалары.

2 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру чорында финанслауның гомуми күләме 1 575,000, 00 сум тәшкил итә.

2 нче ярдәмче программаны финанслау күләме фаразлау рәвешендә һәм тиешле финанс елына һәм план чорына Зеленодольск муниципаль районы бюджеты проекты формалаштырганда ел саен ачыкланырга тиеш.

2 нче ярдәмче программаны өстәмә финанслау максатында, юридик һәм/яки физик затлардан иганәче ярдәмен җәлеп итү мөмкин.

Өлгә 2 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруга бәйле чараларны финанслау Зеленодольск муниципаль районы бюджетында тиешле финанс елына расланган ассигнованиеләр чикләрендә гамәлгә ашырыла. 2 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруга тотыла торган акчалар күләме район бюджеты, инфляция процесслары һәм Зеленодольск муниципаль районы территориясендә икътисадый вазгыять мөмкинлекләреннән чыгып төгәлләштерелергә һәм төзәтелергә мөмкин.

3. 2 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

2 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы түбәндәгеләр:

- уку йортлары базасында яшьләргә патриотик тәрбия бирүне актив үстерү;
- электрон һәм басма массакүләм мәгълүмат чараларын, социаль челтәрләрне һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрен кулланып, яшьләр арасында патриотик тәрбияне популярлаштыру;

- патриотик тәрбия инфраструктурасын үстерү һәм мониторинглау, шул исәптән, патриотик оешмаларны булдыру һәм үстерү;

- патриотик тәрбия бирү системасын камилләштерү;

- оешмалар, белгечләр һәм яшьләр арасында алган белемнәрне һәм тәҗрибәне тапшыру ысуллары системасын камилләштерү, регионара, бөтенроссия һәм халыкара чараларда, проектларда, программаларда катнашуны да кертеп.

Финанслау механизмында түбәндәге акцентлар куела:

а) Ачык конкурс узган һәм агымдагы елга яшьләр сәясәте буенча чаралар планына кертелгән проектлар һәм чаралар гына финанслана. Элек планлаштырылмаган, әмма жәмгыятьнең яшьләр сәясәте буенча яңа проектлар һәм чаралар үткөрүгә булган ихтыяҗлары барлыкка килгән очракта, ЗМР БК яшьләр эшләре бүлегә конкурс үткәргәннән соң, өстәмә акча бүлеп бирү турында үтенеч юллый һәм Яшьләр сәясәте буенча чаралар планына үзгәрешләр яки өстәмәләр кертә

б) ЗМР БК яшьләр эшләре бүлегә проектларны һәм чараларны урнаштыру һәм финанслауны «ТР ЗМР «Исток» яшьләр клублары берләшмәсе» МБУ, «Форпост» жәмәгәт тәртибен саклау буенча яшьләр (студентлар) формированиеләренә Зеленодольск үзәге» МБУ; «Зеленодольск шәһәре балаларына һәм яшьләренә психологик-педагогик ярдәм үзәге» төп подрядчылары аша башкарыла.

в) 2 нче ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итү чыганаclarы:

- Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчалары;
- шәһәр һәм район үсешенә башка программалары кысаларында, шулай ук республика программалары кысаларында патриотик тәрбия чараларын финанслау;

- республика, федераль яшьләр һәм патриотик программалар кысаларында грантлар һәм диплом проектларын финанслауга акча;

- спонсорлык чараларын жөлеп итү;

- РФ законнары белән тыелмаган башка чыганаclar.

г) 2 нче ярдәмче программаны финанс белән тәмин итү күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле елга жирле бюджет проектын формалаштырганда ел саен билгеләнгән тәртиптә төгәлләштерелергә тиеш.

2 нче ярдәмче программаның идарә структурасы һәм гамәлгә ашыруны контрольдә тоту.

Зеленодольск муниципаль районында 2 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру барышы белән идарә итү һәм анда эшкә жөлеп ителгән хезмәтләрне координацияләү өчен тиешле схема кирәк.

Патриотик тәрбияне гамәлгә ашыру механизмында Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегә әйдәп баручы субъект булып тора. Вертикаль район структурасының база звеносыбулып аның карамагындагы учреждениеләр һәм оешмалар торырга тиеш. Шулай ук Башкарма комитет структуралары, шәһәр һәм район оешмалары һәм предприятиеләре, яшьләр белән эшләүче оешмалар арасында хезмәттәшлекне алга таба да киңәйтү таләп ителә.

Патриотик тәрбия юнәлешләре буенча көчләрне координацияләү һәм берләштерү өчен, «Юнармеец» яшь армиячеләр хәрәкәте һ.б. кебек көчләрне координацияләү һәм берләштерү өчен, һәр юнәлештәге ижтимагый советларның эшен активлаштырырга кирәк.

Устав бурычы - патриотик тәрбия бирү эшчәнлеген үткәрә торган коммерцияле булмаган ижтимагый оешмалар аша, ЗМР БК яшьләр эшләре бүлегә юнәлеш бирүче, координацияләүче, контрольдә тотучы һәм ярдәм итү эше алып барырга тиеш.

Шулай ук структураның элементлары сыйфатында шәһәр һәм иҗтимагый социаль хезмәтләр чөптөрөн һәм яшьләрне патриотик рухта тәрбияләү үзәкләрөн булдыру кирәк.

Патриотик тәрбия бирүне контрольдә тоту системасы куелган максатлардан, юллардан һәм сроклардан тайпылуны вакытында табырга, сәбәпләрөн ачыкларга һәм вәзгыятьне төзөтү вариантларын эшлөргә тиеш.

Контроль рәвешләрөнөң периодик һәм даими булуы түбөндөгеләр:

- ЗМР БК яшьләр эшләрә бүлөгә белгечләрә, ведомство карамагындагы учреждениеләр житәкчеләрә, иҗтимагый патриотик берләшмәләр вәкилләрә белән бердәм киңәшмәләр;

- Зеленодольск муниципаль районы Башлыгы һәм (яки) Башкарма комитеты житәкчесә катнашында яшьләр мохитөндөгә процесслар һәм 2 нче ярдәмче программаны тормышка ашыруның барышы турында киңәшмәләр үткөрү;

- патриотик тәрбия проблемалары буенча коллегияләр утырышлары, шул исәптән район буенча күчмә утырышлар.

4. 2 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлеләген бәяләү.

Патриотик тәрбия бирү буенча эш нәтижәлеләгенөң иң мөһим шарты - аның торышын гомумиләштерелгән бәяләү күрсәткечләрә нигезөндә даими анализлау.

Бу күрсәткечләр тулаем алганда патриотик тәрбия торышын гына түгел, бу эшнөң аерым якларын да билгеләргә мөмкинлек бирә.

2 нче ярдәмче программаның гамәлгә ашыруның соңгы нәтижәсә - патриотизмны үстерүнөң уңай динамикасы, гражданның, бигрәк тә яшьләрнөң ,социаль һәм хезмәт активлыгының артуы, аларның жәмгыять тормышының һәм эшчәнлегөнөң төп өлкәләрөн үстерүгә керткән өлөшә, гражданның аерым төркемнәрөнөң экстремистик чагылышларын һәм башка тискәрә күренешләрнә юкка чыгару, рухиятнә торгызу, социаль-иқътисадый һәм сәяси тотрыклылык һәм милли иминлекнә ныгыту.

«2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районы
яшьләрөн патриотик тәрбияләү»
ярдәмче программага
кушымта

«2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районы яшьләрөн патриотик тәрбияләү» муниципаль ярдәмче программаның максатлары, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү индикаторлары һәм чараларын финанслау

Максатның исеме	Бурыч атамасы	Ярдәмче программаның аталышы	Төп чараларның атамасы	Башкаручылар	Төп чараларны башкару сроклары	Ахыргы нәтижеләргә бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикатор күрсәткечләре					Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау				
							2026	2027	2028	2029	2030	2026	2027	2028	2029	2030
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Зеленодольск муниципаль районында иҗтимагый һәм икътисадый	Патриотик тәрбия бирү инфраструктурасын камилләштерү; Зеленодольск	«2026-2030 елларга Татарстан Республикасында Зеленодольск	«Хәрби-патриотик эстафета, «Пластун» КВПК морпех полкасы	ТР ЗМР яшьләр эшләре бүлегенә	2026-2030	Чараларда катнашучы, ихтыяр и ярдәмч	10	12	14	16	18	35 000 жирле бюджет	35 000 жирле бюджет	35 000 жирле бюджет	35 000 жирле бюджет	35 000 жирле бюджет
				ТР ЗМР												

тотрыклыл ыкны тэмин итэ торган патриотик тәрбия системасын үстерү һәм модернизац ияләү, Зеленодольск муниципаль районы балаларын да һәм яшьләренд ө гражданлык тәңгәллеген , югары патриотик аңны, Ватанга тугрылыкны формалашт ыру, конституция чел вазыйфала рны, толерантлы кны, милләтара һәм	ск муниципаль районы җирле үзидарә органнарын ың ижтимагый берләшмәлә р һәм патриотик юнәлештәге оешмалар, мәгариф системасы учреждение ләре, социаль яклау, массакуләм мәгълүмат чаралары, ижади һәм дини оешмалар белән ведомствоа ра хезмәттәшл еген үстерү; балалар һәм яшьләрдә гражданлык тәңгәллеген, патриотик,	муниципаль районы яшьләренә патриотик тәрбия бирү» муниципаль ярдәмче программасы	«Хәрби хезмәткә чакырылуч ылар көне» хәрби-патриотик акция	яшьләр эшләре бүлгеге		еләр буларак , яшьләр не җәлепитү, %	10	12	14	16	18	50 000 җирле бюджет	50 000 җирле бюджет	50 000 җирле бюджет	50 000 җирле бюджет	50 000 җирле бюджет
			«Хәрби-патриотик эстафета, «Пластун» КВПК морпех полосасы	ТР ЗМР яшьләр эшләре бүлгеге			10	12	14	16	18	30 000 җирле бюджет	30 000 җирле бюджет	30 000 җирле бюджет	30 000 җирле бюджет	30 000 җирле бюджет
			Зеленодольск муниципаль районында дәүләт яшьләр сәясәте	ТР ЗМР яшьләр эшләре бүлгеге, ТР ЗМР Мәгариф идарәсе, ТР ЗМРда	2026	Җиңүчеләр проектлары саны	5	-	-	-	-	1 000 000,00 җирле бюджет	-	-	-	-

[illegible]

«2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районында ихтыярийлык хәрәкәтен үстерү»

3 нче ярдәмче программа

Ярдәмче программа паспорты

Ярдәмче программаның исеме	«2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районында ихтыярийлык хәрәкәтен үстерү» муниципаль ярдәмче программа (алга таба-3 нче ярдәмче программа).
3 нче ярдәмче программаны эшләү өчен нигезләр	- Россия Федерациясе Хөкүмәтнең «Россия Федерациясендә 2025 елга кадәр ихтыярийлыкны (волонтерлыкны) үстерү концепциясен раслау турында» 2018 елның 27 декабрендәге 2950-р номерлы күрсәтмәсе
3 нче ярдәмче программа координаторы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегә.
3 нче ярдәмче программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегә.
3 нче ярдәмче программаның җаваплы башкаручысы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегә.
3 нче ярдәмче программаның максатлары һәм бурычлары	3 нче ярдәмче программаның максаты: - Зеленодольск районында ихтыярийлык (волонтерлык) үсешенә һәм ярдәм итү; сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, яшүсмер-яшьләр арасында хокук бозуларны һәм психоактив матдәләр куллануны профилактикалау өлкәсендә Зеленодольск муниципаль районында ихтыярийлык хәрәкәтен формалаштыру һәм үстерү өчен шартлар тудыру, балаларны һәм яшьләрне социаль әһәмиятле эшчәнлектә эчкерсез катнашуга җәлеп итү. 3 нче ярдәмче программаның бурычы: - ихтыярийлык (волонтерлык) оешмаларның һәм ихтыярийлыкның (волонтерлыкның) катнашуына ихтыяҗны тәмин итә торган, муниципаль дәрәжәдә социаль бурычларны хәл итүдә гражданның үз-үзләрен тормышка ашыруын тәмин итә торган шартлар тудыру; - ихтыярийлык (волонтерлык) өчен мотивацияле чаралар әзерләү, оештыру һәм гамәлгә ашыру; - ихтыярийлык (волонтерлык) өлкәсендә эшчәнлек алып баручы белгечләрнең компетенцияләрен камилләштерү, ихтыярийлык (волонтерлык) эшчәнлегенә методик, мәгълүмати, консультацион ярдәм күрсәтүне үстерү өчен шартлар тудыру; - ихтыярийлык (волонтерлык) хәрәкәтнең эшчәнлегенә турында халыкның мәгълүмати тәмин ителешен, хәбәрдарлыгын үстерү; - сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру һәм яшьләрнең конкуренциягә сәләтен арттыру өчен урта эшчәнлек; - яшьләрне ихтыярийлык хәрәкәтенә тарту; - ихтыярийлык ресурслар белән идарә итү, ихтыярийлык хәрәкәтен системалы үстерү буенча кадрлар (белгечләр) әзерләү; - оештыру формаларына бәйсез рәвештә, ихтыярийлык инициативаларга ярдәм итү буенча тагын да нәтижеләрәк эшне

	тормышка ашыруда оешмаларга ярдәм итү; - халыкның төрле катламнарында ихтыярийлык эшчәнлегендә катнашу белән кызыксынуны стимуллаштыру һәм ихтыярийлык рәтендә булырга теләгән кешеләргә ярдәм итү; - ихтыярийлык юнәлешләре буенча эш тәҗрибәсен туплау һәм тарату; - ихтыярийлык хәрәкәтен үстерүдә яңа технологияләр кертү; - төрле социаль әһәмиятле проектларны, акцияләр, чараларны эшләү һәм тормышка ашыру; - социаль партнерлыкның төрле формаларын тормышка ашыруны тәэмин итү; - ихтыярийлык хәрәкәтен пропагандалау, реклама агитацияләре, акцияләр үткәрү, ММЧ, SMM (социаль медиа) ихтыярийлык темасын яктырту; - җирле үзидарә органнарының иҗтимагый берләшмәләр, мәгариф, социаль яклау системасы учреждениеләре, массакуләм мәгълүмат чаралары, иҗади һәм дини оешмалар белән үзара хезмәттәшлеген үстерү.						
3 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2026 – 2030 еллар						
3 нче ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Финанслау чыганаclarы	3 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру еллары					
		2026 (сум)	2027 (сум)	2028 (сум)	2029 (сум)	2030 (сум)	Гамәлгә ашыру чорында барлыгы (сум)
	Муниципаль бюджет	357 600,00	357 600,00	357 600,00	357 600,00	357 600,00	1 788 000,00
	Федераль бюджет	-	-	-	-	-	-
	Республика бюджеты	-	-	-	-	-	-
	Башка чыганаclar	-	-	-	-	-	-
	Барлыгы	357600	357600	357600	357600	357600	1 788 000
	2026 – 2030 елларга 3 нче ярдәмче программаны финанс белән тәэмин итү күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле елга һәм план чорына Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы бюджеты проекты формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.						
3 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижеләре һәм	Ел саен мәктәп укучыларын, студентларны, эшләүче һәм эш белән тәэмин ителмәгән яшьләрне ихтыярийлык эшчәнлегенә җәлеп итү; - граждaннар җәмгыяте элементы буларак, Зеленодольск муниципаль районында актив граждaнлык позициясен формалаштыруга һәм яшьлөрдә жаваплылыкны						

нәтижелелек күрсәткечләре	формалаштыруга ярдәм итүче яшьләрнең ихтыярийлык хәрәкәтен тотрыклы һәм планлы үстерү өчен шартлар тудыру; - яшьләр арасында ирекчелек яшәү рәвешен уңай кабул итү; - ихтыярийлыкка ярдәм күрсәтү буенча бердәм ижтимагый-дәүләт системасын булдыру; - ихтыярийлык нигезендә ижтимагый файдалы өлкәдә ижтимагый һәм һөнәри эшкә жәлеп итү юлы белән яшьләрне активлаштыру.
3 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны контрольдә тотуны оештыру системасы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты һәм финанс контролен гамәлгә ашыручы башка органнар.

3 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенең гомуми характеристикасы

2025 ел башына Зеленодольск муниципаль районында 165 726 кеше яши. Шул ук вакытта авыл халкы саны 41 382 кеше тәшкил итә. 2022 елның 1 гыйнварына 14 яштән 30 яшькә кадәр яшьләр саны 45 565 кеше тәшкил итте, шул исәптән авыл яшьләре –15 226 кеше.

Ихтыярийлык – социаль партнерлыкның һәм гражданлык жәмгыятьте үсешенң уникаль ресурсы. Ихтыярийлык жәмгыятьте тормышының социаль-әһәмиятле өлкәләрендәге проблемаларны хәл иткәндә ижтимагый-дәүләт көчләрен берләштерү өчен нигез булып тора: мәгариф, мәдәният, сәламәтлек саклау, спорт, территорияләргә төзекләндерү һәм үстерү, мөмкинлекләргә чикләнгән өлкән кешеләргә һәм кешеләргә, Бөек Ватан сугышы ветераннарына, балаларга, гражданның социаль яктан якланмаган башка категорияләренә ярдәм.

Соңгы елларда ихтыярий ярдәм күрсәтү һәм аны үстерү дәүләт сәясәтен формалаштыруда яңа мөһим этап булды, бу турыда “Владимир Владимирович Путинның 2017 елның 27 ноябрендә яңа бәйрәм – Россия ихтыярийлык көнен (волонтерлык) гамәлгә кую турында 572 номерлы Указга кул куюы дәлилли Зеленодольск муниципаль районында ихтыярийлык үсешенә аерым игътибар бирү ихтыярийлыкның яшьләрдә сәламәт яшәү рәвеше һәм конкуренциягә сәләтлелек формалаштыру таләбе нигезендә, социаль әһәмиятле программаларны гамәлгә ашыруда актив катнашу исәбенә, гражданлык позициясен формалаштыруда мөһим инструментларның берсе булуы белән бәйле. Шулай ук яшьләрнең ихтыярийлык рәтендә булуы, аларның белемнәрен һәм тормыш күнекмәләрен формалаштыруда һәм үстерүдә, социальләштерүдә, яшьләрне үз-үзләрен табуда һәм үз-үзләрен актуальләштерүдә нәтижелә алым булуы да мөһим фактор булып тора.

Әмма бу өлкәдә кайбер проблемалар да бар, алар арасында түбәндәгеләрне аерып алырга мөмкин:

- дәүләт ярдәменең түбән дәрәжәсе;
- ихтыярийлыкның билгесез статусы;
- массакүләм мәгълүмат чараларының житәрлек игътибар бирмәве;
- волонтер отрядларында катнашучыларның житәрлек булмавы;
- яшьләрне ихтыярийлык эшчәнлегенә жәлеп итү авырлыгы.

3 нче ярдәмче программа Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм

нәтижелелеген бәяләу тәртібен раслау турында» 2018 елның 26 июнендәге 1341 номерлы карары нигезендә эшләнгән.

1. 3 нче ярдәмче программаның төп максатлары һәм бурычлары, программа чаралары, көтелгән соңгы нәтижәләр, 3 нче ярдәмче программаның гамәлгә ашыру срогы.

3 нче ярдәмче программаның төп максаты-Зеленодольск муниципаль районында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, яшүсмерләр һәм яшьләр арасында психоактив матдәләр куллануны профилактикалау, балаларны һәм яшьләрне социаль әһәмияткә ия эшчәнлектә эчкерсез катнашуга жәлеп итү: яшел үсентеләр утырту, урман һәм башка территорияләрне жыештыру, чаралар үткәрүдә ярдәм итү.

Өлеге максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру һәм яшьләрнең конкуренциягә сәләтен арттыру өчен уртақ эшчәнлек;
- яшьләрне ихтыярийлык хәрәкәтенә тарту;
- ихтыярийлык ресурслар белән идарә итү, ихтыярийлык хәрәкәтен системалы үстерү буенча кадрлар (белгечләр) әзерләү;
- оештыру формаларына бәйсез рәвештә, ихтыярийлык иреклелек инициативаларга ярдәм итү буенча тагын да нәтижәлерәк эшне тормышка ашыруда оешмаларга ярдәм итү;
- халыкның төрле катламнарында ихтыярийлык эшчәнлегендә катнашу белән кызыксынуны стимуллаштыру һәм иреклелек рәтендә булырга теләгән кешеләргә ярдәм итү ;
- ихтыярийлык юнәлешләре буенча эш тәҗрибәсен туплау һәм тарату;
- ихтыярийлык хәрәкәтен үстерүдә яңа технологияләр керту;
- төрле социаль әһәмиятле проектларны, акцияләр, чараларны эшләү һәм тормышка ашыру;
- социаль партнерлыкның төрле формаларын тормышка ашыруны тәмин итү;
- ихтыярийлык хәрәкәтен пропагандалау (реклама агитацияләре, акцияләр үткәрү, ММЧ, SMM иреклелек темасын яктырту, һ.б.).
- җирле үзидарә органнарының иҗтимагый берләшмәләр, мәгариф, социаль яклау системасы учреждениеләре, массакүләм мәгълүмат чаралары, ижади һәм дини оешмалар белән үзара хезмәттәшлеген үстерү.

Көтелгән нәтижәләр:

- ел саен укучылар, студентлар, эшләүче һәм эш белән тәмин ителмәгән яшьләрне ихтыярийлык эшенә жәлеп итү;
- граждандар жәмгыяте элементы буларак, Зеленодольск муниципаль районында актив гражданлык позициясен формалаштыруга һәм яшьләрдә җаваплылыкны формалаштыруга ярдәм итүче яшьләрнең, ирекләр хәрәкәтен тотрыклы һәм планлы үстерү өчен шартлар тудыру;
- яшьләр арасында иреклелек яшәү рәвешен уңай кабул итү;
- ихтыярийлыкка ярдәм күрсәтү буенча бердәм иҗтимагый-дәүләт системасын булдыру;
- ихтыярийлык нигезендә иҗтимагый һәм һөнәри эш белән тәмин итүгә жәлеп итү юлы белән яшьләрне активлаштыру.

3 нче ярдәмче программаны тормышка ашыру срогы-2026-2030 еллар.

2. 3 нче ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итү.

3 нче ярдәмче программаны финанслауның төп чыганаclarы булып Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчалары тора.

2026 елда 3 нче ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме 357 600, 00 сум тәшkil итә.

2027-2030 елларда программаны финанслау күләме 357 600, 00 сум тәшkil итә - ел саен җирле бюджет акчалары.

3 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру чорында финанслауның гомуми күләме 1 788 000, 00 сум тәшкил итә.

3 нче ярдәмче программаны финанслау күләме фаразлау рәвешендә һәм тиешле финанс елына һәм план чорына Зеленодольск муниципаль районы бюджеты проекты формалаштырганда ел саен ачыкланырга тиеш.

3 нче ярдәмче программаны өстәмә финанслау максатында, юридик һәм/яки физик затлардан иганәче ярдәмен жәлеп итү мөмкин.

Өлеге 3 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруга бәйле чараларны финанслау Зеленодольск муниципаль районы бюджетында тиешле финанс елына расланган ассигнованиеләр чикләрендә гамәлгә ашырыла. 3 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруга тотыла торган акчалар күләме район бюджеты, инфляция процесслары һәм Зеленодольск муниципаль районы территориясендә икътисадый вазгыять мөмкинлекләреннән чыгып төгәлләштерелергә һәм төзәтелергә мөмкин.

3. 3 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

3 нче Ярдемче программаны гамәлгә ашыру механизмы түбәндәгеләр:

- уку йортлары базасында ихтыярийлык берләшмәләренең актив үсеше, шул исәптән гамәлләргә өйрәтү программаларын куллануны да кертәп;

- электрон һәм басма массакүләм мәгълүмат чараларын, социаль челтәрләргә һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрен кулланып, яшьләр арасында ихтыярийлык эшчәнлеген популярлаштыру;

- ихтыярийлык инфраструктурасын үстерү һәм мониторинглау, шул исәптән халыкны ихтыярийлык эшчәнлегенә жәлеп итүче ихтыярийлык оешмалары булдыру һәм үстерү;

- ихтыярийлык хезмәтен бүләкләү системасын камилләштерү;

- регионара, Бөтенроссия һәм халыкара чараларда, проектларда, программаларда катнашуны да кертәп, оешмалар, белгечләр һәм ихтыярийлык арасында алган белемнәргә һәм тәҗрибәгә тапшыру ысуллары системасын камилләштерү.

Финанслау механизмында түбәндәге акцентлар куела:

а) Ачык конкурс узган һәм агымдагы елга яшьләр сәясәте буенча чаралар планына кертелгән проектлар һәм чаралар гына финанслана. Элек планлаштырылмаган, әмма жәмгыятьнең яшьләр сәясәте буенча яңа проектлар һәм чаралар үткәргә булган ихтыяждары барлыкка килгән очракта, ЗМР БК яшьләр эшләре бүлегә конкурс үткәргәннән соң, өстәмә акча бүлеп бирү турында үтенеч юллы һәм Яшьләр сәясәте буенча чаралар планына үзгәрешләр яки өстәмәләр кертә.

б) ЗМР БК яшьләр эшләре бүлегә проектларны һәм чараларны урнаштыру һәм финанслауны «ТР ЗМР «Исток» яшьләр клублары берләшмәсе» МБУ, «Форпост» жәмәгәт тәртибен саклау буенча яшьләр (студентлар) формироваиеләренен Зеленодольск үзәге» МБУ; «Зеленодольск шәһәре балаларына һәм яшьләренә психологик-педагогик ярдәм үзәге» төп подрядчылары аша башкарыла.

в) 3 нче ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итү чыганакалары:

- Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчалары;

- шәһәр һәм район үсешенең башка программалары кысаларында, шулай ук республика программалары кысаларында ихтыярийлык хәрәкәте чараларын финанслау;

- республика, федераль яшьләр һәм ирекчелек программалары кысаларында грантлар һәм диплом проектларын финанслауга акча;

- спонсорлык чараларын жәлеп итү;

- РФ законнары белән тыелмаган башка чыганаclar.

г) 3 нче ярдәмче программаны финанс белән тәэмин итү күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле елга жирле бюджет проектын формалаштырганда ел саен билгеләнгән тәртиптә төгәлләштерелергә тиеш.

3 нче ярдәмче программаның идарә структурасы һәм гамәлгә ашыруны контрольдә тоту..

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру белән идарә итү һәм аңа жәлеп ителгән хезмәтләрне координацияләү өчен тиешле схема кирәк.

Волонтерлар хәрәкәтен тормышка ашыру механизмында Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегә әйдәп баручы субъект булып тора. Вертикаль район структурасының база звеносы булып аның карамагындагы учреждениеләр һәм оешмалар торырга тиеш. Шулай ук Башкарма комитет структуралары, шәһәр һәм район оешмалары һәм предприятиеләре, халык белән эшләүче оешмалар арасында хезмәттәшлекне алга таба да киңәйтү таләп ителә.

Жиңү волонтерлары, волонтер-медиكلар кебек юнәлешләр буенча көчләрне координацияләү һәм берләштерү өчен, һәр юнәлешнең ижтимагый волонтерлык советлары эшен активлаштырырга кирәк.

Устав бурычы- ихтыярийлык эшчәнлегә алып баручы коммерцияле булмаган ижтимагый оешмалар аша, ЗМР БК яшьләр эшләре бүлегә юнәлеш бирүче, координацияләүче, контрольдә тотучы һәм ярдәм итү эше алып барырга тиеш.

Шулай ук структураның элементлары буларак шәһәр һәм ижтимагый социаль хезмәтләр чөлтәрен, ирекчелекләр өчен үзәкләр булдыру да кирәк.

Ихтыярийлык эшчәнлеген гамәлгә ашыруны контрольдә тоту системасы куелган максатлардан, юллардан һәм сроклардан тайпылышларны вакытында табарга, сәбәпләрен ачыкларга һәм вәзгыятьне төзәтү вариантларын эшләргә тиеш.

Контроль рәвешләренең периодик һәм даими булуы түбәндәгеләр:

- ЗМР БК яшьләр эшләре бүлегә белгечләре, ведомство карамагындагы учреждениеләр житәкчеләре, ижтимагый ихтыярийлык оешмалары вәкилләре белән бердәм киңәшмәләр;

- Зеленодольск муниципаль районы Башлыгы һәм (яки) Башкарма комитеты житәкчесе катнашында ихтыярийлык мохитендәге процесслар һәм 3 нче ярдәмче программаны тормышка ашыруның барышы турында киңәшмәләр үткөрү;

- ихтыярийлык проблемалары буенча коллегияләр утырышлары, шул исәптән район буенча күчмә утырышлар.

4. 3 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү.

Өлеге 3 нче ярдәмче программаны тормышка ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

- ел саен ихтыярийлык хәрәкәтенә мәктәп укучыларын, студентларны, эшләүче һәм эш белән тәмин ителмәгән яшьләргә күбрәк җәлеп итәргә ;
- гражданнар җәмгыяте элементы буларак, Зеленодольск муниципаль районында актив гражданлык позициясен формалаштыруга һәм яшьләрдә җаваплылыкны формалаштыруга ярдәм итүче яшьләргә ирекчелек хәрәкәтенә тотрыклы һәм планлы үсешкә өчен шартлар тудыру;
- яшьләрдә җәлеп итәргә ихтыярийлык образын формалаштыру;
- ихтыярийлыкны яклау буенча тулы бер иҗтимагый-муниципаль система формалаштыру;
- ихтыярийлык нигезендә иҗтимагый файдалы өлкәдә иҗтимагый һәм һөнәри эшкә җәлеп итү юлы белән яшьләргә активлаштыруга ;

Өлеге 3 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәлелеген бәяләүнең төп индикаторлары:

Сан күрсәткечләре:

- ихтыярийлык эшчәнлегендә катнашучы яшьләр саны, яшьләргә гомуми саннан, процент;
- Зеленодольск муниципаль районында ихтыярийлык берләшмәләре һәм оешмалары саны;
- хупланган ихтыярийлык инициативалары саны.

Сыйфат күрсәткечләре:

- район яшьләргә иҗтимагый активлыгы дәрәжәсен күтәрү һәм аның хәзерге җәмгыять проблемаларын хәл итүгә җәлеп ителүе.

Ихтыярийлык хезмәткә күрсәтә торган өлкәләр:

- балалар, яшьләр, башка яшьтәге кешеләргә ярдәм;
- «риск» төркеме яшүсмерләргә белән социаль эш;
- мәдәни-массакүләм чаралар, акцияләр оештыру һәм үткөрү;
- мөмкинлекләргә җиткән балалар, өлкәннәр белән эшләү;
- социаль патронажта торучы гаиләләргә, Бөек Ватан сугышы ветераннарына адреслы ярдәм;
- хәйрия, гуманитар ярдәм;
- яшүсмерләр-яшьләр арасында хокук бозуларны һәм психоактив матдәләргә куллануны профилактикалау;
- яшүсмерләр-яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен популярлаштыру;
- җәмәгатьчелек, ММЧ белән элемтә.

«2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районында
ихтыярийлык хәрәкәтен үстерү» ярдәмче программага
кушымта

«2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районында
ихтыярийлык хәрәкәтен үстерү» муниципаль ярдәмче программаның максатлары, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү
индикаторлары һәм чараларын финанслау

Максатның исеме	Бурыч атамасы	Ярдәмче программан ың аталышы	Төп чараларны ң атамасы	Башкаручылар	Төп чараларны башкару сроклары	Ахыргы нәтижелә рне бәяләү индикато рлары, үлчәү берәмлек ләре	Индикатор күрсәткечләре					Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау				
							2026	2027	2028	2029	2030	2026	2027	2028	2029	2030
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
- ихтыярийлык (волонтерлык) оешмаларның һәм ихтыярийлыкның (волонтерлыкның) катнашуын а ихтыяжны тәмин итә торган, муниципаль	Яшьләргә ихтыярийлык хәрәкәтенә жәлеп итү; Халыкның төрле катламнары ның ихтыярийлык к эшчәнлеген дә катнашуга кызыксынун ы	«2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районында ихтыярийлык хәрәкәтен үстерү»	«Куркынычсыз интернет» яшьләр форумы	ТР яшьләр эшләре бүлегенә	2026- 2030	Ихтыярийлык (волонтерлык) хәрәкәтен үстерүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучы яшьләргә жәлеп итү, %	10	15	25	30	35	20 000 жирле бюджет	20 000 жирле бюджет	20 000 жирле бюджет	20 000 жирле бюджет	20 000 жирле бюджет

[illegible]

[illegible]

үстерү өчен шартлар тудыру.			«Заман элементәсе» фестивале	ТР яшьләр эшләре бүлеге													
							10	11	12	13	14	100 0 00 жирле бюдж ет	100 0 00 жирле бюдж ет	100 000 жирл е бюд жет 20 0 00	100 000 жирл е бюд жет 20 0 00	100 000 жирл е бюд жет 20 0 00	
							10	11	12	13	14	20 00 0 жирле бюдж ет	20 00 0 жирле бюдж ет	жирл е бюд жет	жирл е бюд жет	жирл е бюд жет	

«2026-2030 елларда Зеленодольск муниципаль районында студентлар хезмэт отрядларын үстерү» 4 нче ярдәмче программа

Ярдәмче программа паспорты

Ярдәмче программаның исеме	«2026-2030 елларда Зеленодольск муниципаль районында студентлар хезмэт отрядларын үстерү» ярдәмче программа (алга таба – 4 нче ярдәмче программа)
4 нче ярдәмче программаны эшләү өчен нигез	«Студент отрядлары эшчәнлеген хокукий жайга салуны камилләштерү максатларында Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2010 елның 28 декабрендәге 428-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә халыкны эш белән тәэмин итү турында» 2023 елның 12 декабрендәге 565-ФЗ номерлы Федераль закон, «2030 елга кадәр чорга яшьләрне эш белән тәэмин итүгә ярдәм итүнең озак сроклы программасын раслау турында» 2021 елның 14 декабрендәге 3581-р номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәте карары.
4 нче ярдәмче программаның координаторы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә бүлегә
4 нче ярдәмче программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә бүлегә
4 нче ярдәмче программаның җаваплы башкаручысы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә бүлегә
4 нче ярдәмче программаның максатлары һәм бурычлары	1. Укучыларның һәм студент яшьләрнең хезмэт активлыгының нәтижәле модельләрен үстерү өчен шартлар тудыру, шул исәптән икенчел мәшгульлек системасы һәм студентларның хезмэт отрядлары аша, яшь буынның инновацион потенциалын һәм эшқуарлык активлыгын үстерү; 2. Яшь буынның иҗтимагый-сәяси активлыгын һәм гражданлык компетентлыгын формалаштыру; 3. Яшьләр арасында гражданлык-патриотик тәрбия, милли үзаң һәм толерантлык системасын үстерү; 4. Яшьләр иҗтимагый оешмалары, хәрәкәтләрә өчен, яшьләрнең лидерлык сыйфатларын үстерү, яшьләр һәм яшьләр иҗтимагый оешмалары инициативасы белән оештырылган социаль әһәмиятле проектларга ярдәм итү өчен шартлар тудыру; 5. Сәләтле балаларны һәм яшьләрне эзләү, аларга ярдәм итү, аларның интеллектуаль һәм иҗади потенциалын үстерү өчен шартлар тудыру; 6. Яшьләр арасында социаль тискәре күренешләрне профилактикалауның нәтижәле системасын формалаштыру һәм гамәлгә ашыру; 7. Республика яшьләрен дөнья җәмәгәтчелегенә интеграцияләү максатларында төбәкара һәм халыкара яшьләр хезмәттәшлеген үстерү һәм алмашыну; 8. Яшьләр арасында экстремизмны профилактикалау; 9. Дәүләт яшьләр сәясәтен фәнни-методик, мәгълүмати һәм кадрлар белән тәэмин итү

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2026 – 2030 еллар.						
4 нче ярдәмче программаны финанслау күләмнәре еллар һәм финанслау чыганаclarы буенча бүленеш	Финанслау чыганаclarы	4 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру еллары					
		2026 (сум)	2027 (сум)	2028 (сум)	2029 (сум)	2030 (сум)	Гамәлгә ашыру чорында барлыгы (сум)
	Муниципаль бюджет	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	500 000, 00
	Федераль бюджет	-	-	-	-	-	-
	Республика бюджеты	-	-	-	-	-	-
	Башка чыганаclar	-	-	-	-	-	-
	Барлыгы	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	500 000, 00
	2026 – 2030 елларга 4 нче ярдәмче программаны финанс белән тәмин итү күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле елга һәм план чорына Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы бюджеты проектын формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш. Федераль бюджет һәм бюджеттан тыш чыганаclar акчалары ел саен төзелә торган шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә билгеләнәчәк.						
Ярдәмче программаның максатлары һәм бурычлары, гамәлгә ашыруның көтелгән ахыргы нәтижәләре (нәтижәләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижәләре күрсәткечләре	4 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә 2030 елга кадәр түбөндәгеләрне арттыру күздә тотыла: -студентларның хезмәт отрядлары хәрәкәтендә катнашучы яшьләрнең өлеше; -талантлы яшьләргә ярдәм өлкәсендә башкарма хакимият органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган проектларга һәм программаларга жәлеп ителгән яшьләрнең өлешләре, яшьләрнең гомуми санында; -ижтимагый-сәяси активлык һәм гражданлык компетентлыгы буенча чараларда катнашучы яшьләр өлеше; -патриотик юнәлештәге чараларда катнашучы яшьләрне тарту; -жәмгыять өчен әһәмиятле проектлар һәм программалар конкурсына бирелгән гаризалар саны; -талантлы яшьләргә ярдәм итүгә юнәлдерелгән конкурсларда катнашучы яшьләрне тарту; -социаль тискәре күренешләрне профилактикалауга юнәлдерелгән чараларда катнашучы яшьләрне тарту; -төбәкара һәм халыкара яшьләр хезмәттәшлеге өлкәсендәге чаралар саны; -дәүләт яшьләр сәясәте өлкәсендә әзерләнгән докладлар, аналитик,						

	фәнни-тикшеренү, методик эшләр саны; -дәүләт яшьләр сәясәте өлкәсендә аттестация узган белгечләр саны; -дәүләт яшьләр сәясәте өлкәсендә һөнәри осталык буенча республика конкурсында катнашучы белгечләр саны; - дәүләт яшьләр сәясәте өлкәсе хезмәткәрләренең һөнәри осталыгының бөтенроссия конкурсларында катнашучы белгечләр саны; - Яшьләр көненә багышланган чараларда катнашучылар саны; - балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегендә катнашучы яшьләрнең өлеше, яшьләрнең гомуми санында .
4 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны контрольдә тотуны оештыру системалары	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты һәм финанс контролен гамәлгә ашыручы башка органнар.

4 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенең гомуми характеристикасы

Яшьләр инфраструктурасы ныгытыла. Аның составына яшьләр үзәкләре, Студентлар хезмәт отрядлары үзәге, «Патриот» республика спорт-патриотик үзәге, жәмәгәт тәртибен саклау буенча «Форпост» яшьләр (студентлар) формированиеләре үзәге, сәләтле балалар белән эшләр буенча «Йолдызлык» республика үзәге, яшьләр, инновацион һәм профилактик программалар республика үзәге кебек республика һәм муниципаль учреждениеләр керә.

Бүгенге көндә Зеленодольск муниципаль районының яшьләр инфраструктурасы 41 учреждениегә ия: 23 үсмерләр клубы, 1 яшьләр үзәге, 1 социаль хезмәт, жәмәгәт тәртибен саклау буенча 1 яшьләр (студентлар) формированиеләре үзәге, 11 балалар сәламәтләндерү лагере, 4 психологик-педагогик ярдәм үзәге.

Дәүләт яшьләр сәясәтенең өстенлекле юнәлешләрен гамәлгә ашыру, яшьләр проблемаларын нәтижәле хәл итү өчен программа механизмы актив кулланыла.

Программа кысаларында яшьләр сәясәтенең авыл яшьләре белән эшләр, коммерциячел булмаган яшьләр һәм балалар оешмаларына, ихтыярлыкка, студентларның хезмәт отрядларына, талантлы яшьләргә ярдәм итү кебек юнәлешләре актив үсеш ала, шулай ук социаль тискәре күренешләргә профилактикалау һәм сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау буенча эш системасы формалаша.

Проект ысулы форматында хәзерге шартларда дәүләт яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруда республика яшьләр һәм балалар оешмалары актив катнаша. Республика яшь буының активлыгы һәм гражданлык өлгергәнлегә артуы жәмәгәт оешмаларында яшьләр санының артуы белән дәлилленә, ул яшь буынның гомуми саныннан якинча 30 процент тәшкил итә. Жәмәгәт оешмалары республика конкурслары, слетлар, фестивальләр, яшьләр форумнары үткөрү инициаторлары булып тора. Алар арасында иң актив эшләрчеләр: Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Ижтимагый яшьләр палатасы, «Татарстан Республикасы Студентлар лигасы» төбәк яшьләр ижтимагый оешмасы, «Татарстан Республикасы Ижади яшьләр академиясе» ижтимагый оешма, «Ватан » берләшмәсе, Балалар һәм яшьләр оешмалары советы, «Татарстан Республикасы сәнәгать предприятиеләре яшьләре» ижтимагый оешмасы, «Татарстан Республикасы ихтыярлыкны үстерү үзәге» төбәк яшьләр ижтимагый оешмасы, Татарстан Республикасы яшь галимнәренең һәм белгечләренең яшьләр ижтимагый хәрәкәте, 90

меңгә кадәр баланы үз эченә алган «Йолдызлык» масштаблы фестиваль хәрәкәте, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе. Интеллектуаль яшьләр хәрәкәте булдырылды һәм үсеш ала.

Дәүләт яшьләр сәясәтен алга таба үстерү өчен яшьләр мохитендә булган түбәндәге проблемаларны хәл итү таләп ителә:

1. Яшь лидерларны ачыклау, тәрбияләү һәм үз-үзләрен тормышка ашыру системасын камилләштерү зарурлыгы.

2. Зеленодольск муниципаль районы яшьләренең кыйммәтләр юнәлешен формалаштыруда гражданлык-патриотик тәрбиянең ролен көчәйтү.

3. Яшьләр арасында яшьләрнең хезмәт активлыгын арттыру һәм аларны социаль тискәре күренешләр буенча профилактикалау коралы сыйфатында ижади проектларга жәлеп итү зарурлыгы.

Хәзерге вакытта продукция житештерү күләмнәрен киңәйтү, яңа житештерү куәтләрен гамәлгә кертү, республикада киң колачлы төзелешләр кадрларга ихтыяжның тиешле үсешен китереп чыгара. Яшьләрне икенчел эш белән тәмин итүне оештыру, яңа белгечләргә кызыксынучы эш бирүчеләрне жәлеп итү белән Студентларның хезмәт отрядларының республика үзәге шөгыльләнә. Әмма икътисадның төрле тармаклары яшь хезмәт ресурсларын җиткеш кабул итми, яшьләрне республиканың сәнәгать предприятиеләренә жәлеп итү һәм яшьләрнең хезмәт активлыгын тиешенчә стимуллаштырмау белән бәйлә катлаулы хәл саклана.

Яшьләрне социаль яктан үстерү, деструктив күренешләргә каршы тора белүче яшәргә сәләтле яшь буын шәхесен формалаштыру буенча эшне ике юнәлеш буенча төзәргә кирәк. Беренчесе-традицион, тикшерелгән эш формаларын гамәлгә ашыруны дәвам итү, алар арасында:

муниципаль яшьләр программаларын дәүләт яшьләр сәясәтенең өстенлекле юнәлешләре буенча гамәлгә ашыру. республикада 400 меңгә якын балалар һәм яшьләрдән торган балалар һәм яшьләр иҗтимагый берләшмәләре эшчәнлегенә ярдәм итү;

яшьләрне социаль әһәмиятле муниципаль, республика һәм федераль чараларда катнашуга жәлеп итү, алар арасында: республика яшьләр форумы, Халыкара «Сәләт» яшьләр уку-укуыту форумы. Моннан тыш, әлеге министрлык Татарстан Халыклары ассамблеясе һәм аның яшьләр бүлегенә белән берлектә «Милләтләр Лигасы» спартакиадасын, милли командалар арасында КВН турнирын уздыруны планлаштыра;

1. 4 нче ярдәмче программаның төп максатлары һәм бурычлары, программа чаралары, көтелгән соңгы нәтижәләрне тасвирлау, 4 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру срогы һәм этаплары

Ярдәмче программаның максаты – студентлар хезмәт отрядларын формалаштыру, муниципаль районның көндәшлеккә сәләтлеләгән ныгытуда аларның ижади потенциалын куллану, яшь буынның тормыш сыйфатын күтәрү өчен оптималь шартлар тәмин итү.

Куелган максатка ирешү өчен ярдәмче программаның түбәндәге бурычларын хәл итү таләп ителә:

1. Укучыларның һәм студент яшьләрнең хезмәт активлыгының нәтижәле модельләрен үстерү өчен шартлар тудыру, шул исәптән икенчел эш белән тәмин итү системасы һәм студентларның хезмәт отрядлары аша, яшь буынның инновацион потенциалын һәм эшқуарлык активлыгын үстерү.

Әлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижәлеләгә студентларның хезмәт отрядлары хәрәкәтендә катнашучы яшьләрнең өлешен арттыру кебек күрсәткечләр нигезендә бәяләнәчәк.

2. Яшь буынның иҗтимагый-сәяси активлыгын һәм гражданлык компетентлыгын формалаштыру.

Өлеге бурычны хэл итү буенча чараларның нәтижелелеге ижтимагый-сәяси активлык һәм гражданлык компетентлыгы буенча чараларда катнашучы яшьләр өлешен арттыру кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

3. Яшьләр ижтимагый оешмалары, хәрәкәтләре өчен, яшьләрнең лидерлык сыйфатларын үстерү өчен шартлар тудыру һәм яшьләр һәм яшьләр ижтимагый оешмалары инициативасы белән оештырылган социаль әһәмияткә ия проектларга ярдәм итү.

Өлеге бурычны хэл итү буенча чараларның нәтижелелеге түбәндәге күрсәткечләр нигезендә бәяләнәчәк:

социаль әһәмиятле проектлар һәм программалар конкурсына бирелгән гаризалар саны;

талантлы яшьләрне яклауга юнәлдерелгән конкурсларда катнашучы яшьләрне тарту;

балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегендә катнашучы яшьләрнең өлешен арттыру, яшьләрнең гомуми санында .

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру срогы-2026-2030 еллар.

2. 4 нче ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы

4 нче ярдәмче программаны финанслауның төп чыганаclarы булып Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчалары тора.

2026 елда 4 нче ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме 100 мең сум тәшkil итә.

2027-2030 елларда программаны финанслау күләме 100 мең сум тәшkil итә - ел саен жирле бюджет акчалары.

Барлыгы 4 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру чорында финанслауның гомуми күләме 500 мең сум тәшkil итә.

4 нче ярдәмче программаны финанслау күләме фаразлау рәвешендә һәм тиешле финанс елына һәм план чорына Зеленодольск муниципаль районы бюджеты проектын форм4 нче ярдәмче программаны өстәмә финанслау максатында, юридик һәм/яки физик затлардан иганәче ярдәмен жәлеп итү мөмкин.

Өлеге 4 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруга бәйле чараларны финанслау Зеленодольск муниципаль районы бюджетында тиешле финанс елына расланган ассигнованиеләр чикләрендә гамәлгә ашырыла. 4 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруга тотыла торган акчалар күләме район бюджеты, инфляция процесслары һәм Зеленодольск муниципаль районы территориясендә икътисадый вазгыять мөмкинлекләреннән чыгып төгәлләштерелергә һәм төзәтелергә мөмкин.

3. 4 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

4 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы түбәндәгеләр:

- урта махсус уку йортлары базасында студентларның хезмәт отрядларын актив үстерү;

- электрон һәм басма массакуләм мәгълүмат чаралары, социаль челтәрләр һәм “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәре кулланып, яшьләр арасында студентлар хезмәт отрядларын популярлаштыру;

- студентларның хезмәт отрядлары инфраструктурасын үстерү һәм мониторинглау, шул исәптән муниципаль студентлар хезмәт отрядларын төзү һәм үстерү;

- төбәкара, бөтенроссия һәм халыкара чаралар, проектлар, программалар үткөрүне һәм катнашуны да кертәп, оешмалар, белгечләр һәм яшьләр арасында алынган белемнәрне һәм тәҗрибәне тапшыру ысуллары системасын камилләштерү.

Финанслау механизмында түбәндәге акцентлар куела:

а) Ачык конкурс узган һәм агымдагы елга яшьләр сәясәте буенча чаралар планына кертелгән проектлар һәм чаралар гына финанслана. Элек планлаштырылмаган, әмма жәмгыятьнең яшьләр сәясәте буенча яңа проектлар һәм чаралар үткөрүгә булган ихтыяжлары барлыкка килгән очракта, конкурс үткәргәннән соң, ЗМР БК яшьләр эшләре бүлегә өстәмә акчаларны яңадан бүлү яки бүлөп бирү турында үтенеч белән мөрәҗәгать итә һәм Яшьләр сәясәте буенча чаралар планына үзгәрешләр яки өстәмәләр кертә.

б) ЗМР БК яшьләр эшләре бүлегә проектларны һәм чараларны урнаштыру һәм финанслауны «ТР ЗМР «Исток» яшьләр клублары берләшмәсе» МБУ, «Форпост» жәмәгәт тәртибен саклау буенча яшьләр (студентлар) формированиеләренең Зеленодольск үзәге» МБУ; «Зеленодольск шәһәре балаларына һәм яшьләренә психологик-педагогик ярдәм үзәге» төп подрядчылары аша башкарыла.

в) 4 нче ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү чыганаclarы:

- Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчалары;
- шәһәр һәм район үсешенең башка программалары кысаларында, шулай ук республика программалары кысаларында патриотик тәрбия чараларын финанслау;
- республика һәм федераль яшьләр һәм патриотик программалар кысаларында грантлар һәм диплом проектларын финанслау өчен акчалар;
- спонсорлык чараларын жәлеп итү;
- РФ законнары белән тыелмаган башка чыганаclar.

г) 4 нче ярдәмче программаны финанс белән тәэмин итү күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле елга жирле бюджет проекты формалаштырганда ел саен билгеләнгән тәртиптә төгәлләштерелергә тиеш.

4 нче ярдәмче программаның идарә структурасы һәм гамәлгә ашыруны контрольдә тоту.

Зеленодольск муниципаль районында 4 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру барышы белән идарә итү һәм анда эшкә жәлеп ителгән хезмәтләрне координацияләү өчен тиешле схема кирәк.

Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегә студентларның хезмәт отрядлары эшен гамәлгә ашыру механизмында әйдәп баручы субъект булып тора. Вертикаль район структурасының база звеносы булып аның карамагындагы учреждениеләр һәм оешмалар торырга тиеш. Шулай ук Башкарма комитет структуралары, шәһәр һәм район оешмалары һәм предприятиеләре, халык белән эшләүче оешмалар арасында хезмәттәшлекне алга таба да киңәйтү таләп ителә.

Студентларның хезмәт отрядлары эшен башкаруны контрольдә тоту системасы куелган максатлардан, юллардан һәм сроклардан тайпылышларны вакытында ачыкларга, вәзгыятьнең сәбәпләрен ачыкларга һәм төзәтү вариантларын эшләргә тиеш.

Контроль формаларының периодик һәм даими булуы түбәндәгеләр:

- ЗМР БК яшьләр эшләре бүлегә белгечләре, ведомство карамагындагы учреждениеләр житекчеләре, Студентлар хезмәт отрядлары эшенең вәкилләре белән гомуми киңәшмәләр.

- Зеленодольск муниципаль районы Башлыгы һәм (яки) Башкарма комитеты житекчесе катнашында Студентлар хезмәт отрядлары мохитендәге процесслар һәм 4 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның барышы турында киңәшмәләр үткөрү;

5.4 нче ярдәмче программаның икътисади, социаль һәм экологик нәтижәләгән бәяләү

4 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләгә 4 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәсен бәяләү индикаторлары һәм күрсәткечләре һәм яшь буынның тормыш сыйфатын күтәрүне, яшьләрнең социальләшүен һәм үз-үзен тормышка ашыруын характерлаучы төп чаралары нигезендә бәяленә.

4 нче ярдәмче программаның социаль нәтижәләгә түбәндәгеләргә юнәлтелгән:

- яшь буынның социаль хәле дәрәжәсен күтәрү;
- яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен тотрыклы формалаштыру;
- республиканың социаль-икътисадый, ижтимагый-сәяси һәм социомәдәни үсешенә яшьләрнең керткән өлешен арттыру;
- социаль әһәмиятле программаларны һәм проектларны гамәлгә ашыруда катнашкан яшьләр санын арттыру;
- яшьләрнең хезмәт, эшкуарлык, ижади активлыгын арттыру;
- яшьләрнең үз-үзен оештыру һәм үзидарә дәрәжәсен күтәрү.

«2026-2030 елларга
Зеленодольск муниципаль районында
студентларның хезмәт отрядларын үстерү»
ярдәмче программага
кушымта

«2026-2030 елларга Зеленодольск муниципаль районында студентларның хезмәт отрядларын үстерү» муниципаль ярдәмче программаның максатлары, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү индикаторлары һәм чараларын финанслау

Максатның исеме	Бурыч атамасы	Ярдәмче программан ың аталышы	Төп чараларны ң атамасы	Башкаручылар	Төп чараларны башкару сроклары	Ахыргы нәтижелә рне бәяләү индикато рлары, үлчәү берәмлек ләре	Индикатор күрсәткечләре					Финанслау чыганагын күрсәтәп финанслау				
							202 6	202 7	202 8	20 29	20 30	2026	2027	2028	2029	2030
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Яшьләрнең социаль үсешенә дәүләт идарәсе, республика ның конкурентл ык сәләтен ныгытуда аның ижади потенциал ыннан файдалану,	Укучыларны ң һәм студент яшьләрнең хезмәт активлыгын ың нәтижелә модельләре н үстерү өчен шартлар тудыру, шул исәптән	Студентлар ның хезмәт отрядлары эшчәнлеген ә ярдәм итү	«Студентлар көне»	ТР ЗМР Яшьләр эшләре бүлегенә	2026- 2030	студентлар ның хезмәт отрядлар ы хәрәкәтен дә катнашуч ы яшьләрне ң өлешен арттыру	10	11	12	13	14	100 000, 00 жирле бюдж ет	100 000, 00 жирле бюдж ет	100 000, 00 жирл е бюд жет	100 000, 00 жирл е бюд жет	100 000, 00 жирл е бюд жет

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

«2026-2030 елларга яшьләр сәясәте өлкәсендә хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару)» 5 нче ярдәмче программа

Ярдәмче программа паспорты

Ярдәмче программаның исеме	«2026-2030 елларга яшьләр сәясәте өлкәсендә хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару)» (алга таба – 5 нче ярдәмче программа)						
5 нче ярдәмче программаны эшләү өчен нигез	Жирле үзидарә органнарының балалар һәм яшьләр белән эшләү чараларын оештыру буенча вәкаләтләрән үтәгәндә балалар һәм яшьләр белән эшләү буенча муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль биремне финанс белән тәмин итү күләмен арттыру өлешендә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен тулы күләмдә финанслау максатларында (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2026 елның 11 июлендәге 1429-р номерлы күрсәтмәсе).						
5 нче ярдәмче программаның координаторы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегә						
5 нче ярдәмче программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегә						
5 нче ярдәмче программаның җаваплы башкаручысы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегә						
5 нче ярдәмче программаның максатлары һәм бурычлары	Максат-яшьләр сәясәте учреждениеләре чөптәренәң нәтиҗәлә эшләве һәм сыйфатлы үсеше өчен шартлар тудыру; Бурыч: 1. Балаларны һәм яшүсмерләренә социальләштерү процессында аларның ихтияҗларын канәгатьләндерү буенча сыйфатлы хезмәтләр күрсәтү өчен шартлар тәмин итү; 2. Сәләтле балаларны һәм яшьләрне эшләү, аларга ярдәм итү, аларның интеллектуаль һәм иҗади потенциалын үстерү өчен шартлар тудыру. 3. Үсеп килүче буынга үз-үзен тормышка ашыру өчен бөтен мөмкинлекләр бирү.						
5 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2026-2030						
5 нче ярдәмче программаны финанслау күләмнәре еллар һәм финанслау чыганақлары буенча бүленеш	Финанслау чыганақлары	5 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру еллары					
		2026 (сум)	2027 (сум)	2028 (сум)	2029 (сум)	2030 (сум)	Гамәлгә ашыру чорында барлығы (сум)
	Муниципаль бюджет	-	-	-	-	-	-

	Федераль бюджет	-	-	-	-	-	-
	Республика бюджеты	24 308 150,00	0	0	0	0	24 308 150,00
	Башка чыганаclar	-	-	-	-	-	-
	Барлыгы	24 308 150,00	0	0	0	0	24 308 150,00
	Ярдәмче программаны финанс белән тәэмин итү күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле елга һәм план чорына Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы бюджеты проектын формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш. Федераль бюджет һәм бюджеттан тыш чыганаclar акчалары ел саен төзелә торган шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә билгеләнәчәк.						
Ярдәмче программаның максатлары һәм бурычлары, гамәлгә ашыруның көтелгән ахыргы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижелелеге күрсәткечләре	5 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә 2030 елга түбәндәгеләрне арттыру күздә тотыла: - яшүсмерләр клубларында шөгыльләнүче балалар санын арттыру; - «Зеленодольск шәһәренең Психологик-педагогик ярдәм үзәге» МБУ белгечләренең халыкка индивидуаль ярдәм күрсәтү күләмен арттыру; - «Берег Яр» яшьләр үзәге» нә йөрүче балалар һәм яшьләр санын арттыру.						
5 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны контрольдә тотуны оештыру системалары	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты һәм финанс контролен гамәлгә ашыручы башка органнар.						

5 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә гомуми характеристика

Муниципаль яшьләр сәясәте Зеленодольск муниципаль районының яшь буын потенциалын формалаштыруда, үстерүдә һәм актив файдалануда мөһим инструмент булып тора.

Программа чараларын уңышлы гамәлгә ашыру өчен яшьләр сәясәтенең «Исток «яшьләр клублары берләшмәсе» МБУ, «Яшел Үзән шәһәренең Психологик-педагогик ярдәм үзәге» МБУ, «Берег Яр «яшьләр үзәге» МБУ муниципаль инфраструктурасы актив кулланыла.

Хәзерге вакытта шөһәрдә һәм районда 23 яшүсмер клубы эшли, алар арасында 9 спорт һәм 14 күп профильле клуб бар. «Исток «яшьләр клублары берләшмәсе» МБУ эшенең төп бурычы-балаларны, яшүсмерләрне һәм яшьләрне урамнарның һәм социаль чөлтәрләрнең тискәре йогынтысыннан читкә юнәлтү, шуңа күрә яшьләр (яшүсмерләр) клублары эшендә яшүсмерләр арасында хокук бозуларны, социаль-тискәре күренешләрне профилактикалауга зур игътибар бирелә.

Татарстан Республикасы Хөкүмәте һәм Татарстан Республикасы Яшьләр эшләре министрлыгы ярдәме белән учреждениеләрнең матди-техник базасы елдан-ел яхшыра. 2024 елда «Исток» яшьләр клублары берләшмәсе» МБУ 3 объекттыңда ремонт ясалган (Норлат авылы, Карамалы Тау ш.т.п., Васильево ш.т.п.), 2025 елда. Васильево ш.т.п «Берег Яр» яшьләр үзәге төзелгән. 2024 елда Татарстан Республикасы психологик-педагогик ярдәм үзәкләренең биналарына (уриннарына) капитал ремонт ясау программасы кысаларында матди базасын ныгытып, 3 объектта (Васильево ш.т.п., Ленин ур., 67, Зеленодольск шәһәре, Ленин ур., 49 һәм Чапаев ур., 1). 2025 елда Осиново бистәсендә «Психологик-педагогик ярдәм үзәге» ремонтланды.

Ведомство буйсынуындагы учреждениеләрнең шактый зур уңышларына һәм тотрыклы рәвештә яхшы эш дәрәжәсенә карамастан, әлеге учреждениеләрнең эшчәнлегендә, 5 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру кысаларында, планлы хәл итүне таләп итә торган проблемалар да бар:

- яшьләр объектларының өзлексез эшләвен тәмин итү өчен финанс мөмкинлеге булмау;
- яшьләр белән эшләү өчен кадрлар житезлек түгел.

1. 5 нче ярдәмче программаның төп максатлары һәм бурычлары, программа чаралары, көтелгән соңгы нәтижеләрне тасвирлау, 5 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру срогы һәм этаплары

5 нче ярдәмче программаның максаты-яшьләр сәясәте учреждениеләре челтәренә нәтижелә эшләве һәм сыйфатлы үсеш өчен шартлар тудыру.

Максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

- балалар һәм яшүсмерләрнең социальләшү процессында ихтыяжларын канәгатьләндерү буенча сыйфатлы хезмәтләр күрсәтү өчен шартлар тудыру, сәләтле балаларга, фән олимпиадаларында һәм ижади конкурсларда җиңүчеләргә ярдәм итү, үсеп килүче буынга үз-үзен тормышка ашыру өчен мөмкинлекләр тудыру;
- яшьләр сәясәте учреждениеләренең эш нәтижеләлеген, шулай ук күрсәтелә торган хезмәтләрнең төрлелеген һәм сыйфатын үстерүне тәмин итә торган модернизацияләү.

5 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру түбәндәге нәтижеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:

- яшүсмерләр клубларындагы чараларга йөрүче балалар санын арттыру;
- «Зеленодольск шәһәренең Психологик-педагогик ярдәм үзәге» МБУ чараларына йөрүчеләр санын арттыру;
- «Берег Яр» яшьләр үзәге» МБУ чараларына йөрүче балалар һәм яшьләр санын арттыру.

2. 5нче ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы

5 нче ярдәмче программаны финанслауның төп чыганаclarы булып Татарстан Республикасы бюджеты акчалары тора.

2026 елда 5 нче ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме 24 308 150, 00 сум.

5 нче подпрограмманы финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы һәм Зеленодольск муниципаль районы бюджеты проекты формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

3. 5 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

5 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруда Зеленодольск муниципаль районының Яшьләр эшләре бүлегә, ведомство карамагындагы учреждениеләр катнаша.

5 нче ярдәмче программа гамәлдәге законнар нигезендә төзелә торган муниципаль контрактлар һәм муниципаль биремнәр нигезендә гамәлгә ашырыла. 5 нче ярдәмче программа чараларын башкаручылар чараларны сыйфатлы һәм вакытында башкару, финанс чараларын максатчан һәм рациональ файдалану өчен җаваплы.

Яшьләр эшләре бүлгә 5 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны һәм ахыргы нәтижеләргә ирешүне тикшереп тора, 5 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижелеләге күрсәткечләрән (максатчан индикаторларын) программаны гамәлгә ашыруның бөтен чоры дәвамында мониторинглы.

4. 5 нче ярдәмче программаның икътисадый, социаль һәм экологик нәтижелеләген бәяләү-

5 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижелеләге 5 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәсен бәяләү индикаторлары һәм күрсәткечләре һәм аның яш буынның тормыш сыйфатын яхшыртуны, яшьләрнең социальләшүен һәм үз-үзен тормышка ашыруын характерлаучы төп чаралары нигезендә бәяләнә.

5 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп социаль-икътисадый нәтижәсе яшьләр сәясәте учреждениеләре челтәренә нәтижәле эшләве һәм сыйфатлы үсеше өчен шартлар тудыруда һәм балалар һәм яшүсмерләр белән эшләүнең яңа инновацион рәвешләрен ачыклауда чагылыш таба.

«2026-2030 елларга яшьләр сәясәте өлкәсендә хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару)» ярдәмче программа кушымта

«2026-2030 елларга яшьләр сәясәте өлкәсендә хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару)» муниципаль ярдәмче программаның максатлары, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү индикаторлары һәм ярдәмче программа чаралары буенча финанслау

Максатның исеме	Бурыч атамасы	Ярдәмче программаның аталышы	Төп чараларның атамасы	Башкаручылар	Төп чараларны башкару сроклары	Ахыргы нәтижеләргә бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикатор күрсәткечләре					Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау				
							2026	2027	2028	2029	2030	2026	2027	2028	2029	2030
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Яшьләр сәясәте учреждениеләре челтәренең нәтижелә эшләве һәм сыйфатлы үсеше өчен шартлар тудыру	Социализация процессында балалар һәм яшүсмерләрнең ихтыяжларын канәгатьләндерү буенча сыйфатлы хезмәтләр	Яшьләр сәясәте өлкәсендә хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару)	14 яштан 35 яшькә кадәр балаларга һәм яшьләргә, аларның ата-аналарына	«Зеленодольск шәһәре психологик-педагогик ярдәм үзәге» МБУ	2026	Чаралар белән жалепителгән кешеләр саны, программа паспортына карагызы	250	-	-	-	-	8 906 920,00 Республика бюджеты	-	-	-	-

	күрсөтү өчен шартлар тудыру; сәләтле балаларны һәм яшьләрне эзләү, аларга ярдәм итү, аларның интеллектуаль һәм ижади потенциалын үстерү өчен шартлар тудыру, үсеп килүче буынга үз-үзен тормышка ашыру өчен мөмкинлекләр тудыру.		(законлы вәкилләренә) һәркем ала алырлык һәм сыйфатлы психологик ярдәм күрсәтү, балаларның һәм яшьләрнең асоциаль һәм деструктив тәртибен профилактикалау чараларын үткөрү													
			Балалар һәм яшьләр арасында эчтәлекле ялын оештыру	«Исток» яшьләр клублары берләшмәсе» МБУ	2026	Чаралар белән жәлепителгән кешеләр саны,	1180	-	-	-	-	5 561 030,00	-	-	-	-
												Республика бюджеты				

			социаль тискәре күренеш ләрне профила ктикалау , аларның физик, рухи, әхлакый, патриот ик үсеше өчен шартлар тудыру, балалар ның һәм яшьләрн ең ялын һәм аларны савыкты руны оештыру													
			Тормыш ның төрле өлкөләр ендә яшьләрн ең потенци алын уңышлы гамәлгә	«Берег Яр» яшьләр үзәге» МБУ	2026	Чаралар белән жәлеп ителгән кешеләр саны,	550	-	-	-	-	9 84 0 20 0,00 Респ убли ка бюд жеты	-	-	-	-

[illegible]